

KAJ IN ZAKAJ VOLIMO

Nova ustava opredeljuje samoupravne interesne skupnosti po eni strani kot vsebinski del družbeno-ekonomske ureditve, po drugi strani pa kot enega od temeljev družbeno-političnega sistema.

Upoštevati se morajo različne vrste samoupravnih interesnih skupnosti glede na njihovo družbeno vlogo, ki so na podlagi ustave del skupščinskega sistema, in po svojih skupščinah enakopravno soodločajo s pristojnimi zbori skupščin družbenopolitičnih skupnosti o vprašanjih z ustreznih področij.

Samoupravne interesne skupnosti, katerih zbori enakopravno soodločajo s pristojnimi zbori skupščine, so:

- Samoupravna interesna skupnost vzgoje in izobraževanja,
- Samoupravna interesna kulturna skupnost,
- Komunalno zdravstvena skupnost,
- Samoupravna interesna raziskovalna skupnost,
- Samoupravne interesne skupnosti socialnega varstva, ki zajemajo skupnosti:

- otroškega varstva,
- socialnega skrbstva,
- invalidsko-pokojninskega zavarovanja,
- zaposlovanja,
- telesne kulture.

Da bomo zagotovili nemoteno delo skupščin, zgoraj navedenih samoupravnih interesnih skupnosti in vseh ostalih interesnih skupnosti, ki so že ustanovljene oziroma jih bomo ustanovili, moramo za te skupščine zagotoviti delegatsko osnovo.

V ta namen moramo v skladu z zakonom o oblikovanju in volitvah delegacij ter delegiranju delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti izvoliti v vseh organizacijah združenega dela, temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih delegacije, ki bodo v skladu s samoupravnimi sporazumi pošiljale delegate na zasedanje skupščin posameznih interesnih skupnosti.

Te delegacije se volijo na enak način, kot smo volili delegacije za skupščinske zборе. Zakon dopušča, da se temeljne organizacije in skupnosti same odločijo ali bodo volile posebne delegacije (najmanj 5-članske), to se pravi za vsako SIS, ki se neposredno vključuje v skupščinski

sistem, posebno delegacijo ali splošno delegacijo (najmanj 10-člansko), iz katere bodo delegirale delegate v vse skupščine SIS.

Vse TOZD in krajevne skupnosti na območju naše občine so se odločile, da bodo v svojih sredinah volile splošne delegacije. To je delegacije, ki ne smejo šteti manj kot 10 članov, iz katerih bodo pošiljale delegate v vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti tudi tistih, ki ne soodločajo enakopravno z občinskimi skupščinami. Ta odločitev je bila potrjena tudi na seji občinske konference SZDL.

Za delovne ljudi, ki z osebnim delom opravljajo kmetijsko, obrtno in podobno dejavnost, to so kmetje kooperanti pri zgornjesavinski zadrugi, TOZD kmetov lastnikov gozdov in obrtniki, zakon dopušča, da oprav-

ljajo funkcijo delegiranja delegatov za skupščine interesnih skupnosti njihove delegacije, ki so jih izvolili za delegiranje delegatov v zbor združenega dela občinske skupščine. Tako na teh volitvah ne bodo volili svojih splošnih delegacij.

Način in oblika, kako bodo novoizvoljene delegacije delovale v TOZD in krajevnih skupnostih, je popolnoma enak delovanju že obstoječih delegacij za skupščinski sistem. Njihove naloge, pristojnosti in odgovornosti pa so podrobneje opredeljene v statutih TOZD in krajevnih skupnostih, s tem da bo njihovo delo še pestrejšje, kajti v teh delegacijah se bo razpravljalo o najrazličnejših vprašanjih in problemih, ki se pojavljajo v TOZD oziroma KS, vse od vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva, kulture, sociale in ostalega.

Obvestilo lastnikom zemljišč

Izvršni odbor kmetijske zemljiške skupnosti občine Mozirje opozarja vse občane, ki imajo v lasti več kmetijskih in gozdnih zemljišč, kot to določa zakon o kmetijskih zemljiščih, da je rok za prijavo teh zemljišč že potekel. Prijavo je treba vložiti pri občinskem upravnem organu za premoženjsko pravne zadeve tiste občine, na območju katere leži zemljišče.

Posebej opozarjamo na to obveznost tiste lastnike zemljišč, ki po 4. členu omenjenega zakona ne bodo imeli statusa kmeta, ker je zemljiški maksimum za nekmete zmanjšan.

Nekmetje v ravninskih predelih lahko imajo v lasti največ 1 ha kmetijskih in gozdnih zemljišč skupaj, od tega največ 0,50 ha gozda. v gorskih in hribovitih predelih pa največ 3 ha zemljišč, od tega 0,50 ha gozda.

Kot nekmetje so dolžni prijaviti svoja zemljišča občani:

- ki zemljišča ne obdelujejo s svojim osebnim delom ali delom družinskih članov;
- ki ne živijo stalno v kraju, kjer je kmetijsko zemljišče;
- ki imajo v lasti samo gozdove brez kmetijskih zemljišč;
- in občani, ki na svojem zemljišču ne ustvarjajo pomembnega dohodka oziroma njihova dejavnost nima gospodarske, tj. pridobitne, ampak zgolj ljubiteljski značaj

Po zakonu o kmetijskih zemljiščih je za opustitev prijave zemljišč nad dovoljenim maksimumom zagrožena kazen 5.000,00 dinarjev, zato svetujemo vsem, ki so te prijave dolžni vložiti, da to nemudoma storijo.

ZEMLJIŠKA SKUPNOST

GLIN NAZARJE - TOZD GOZDARSTVO

Podjetje Gozdarstvo in lesna industrija Nazarje (GLIN-Nazarje) je bila v SR Sloveniji prva delovna organizacija, v katero sta se združila dne 1. januarja 1967. leta dva kolektiva: Gozdno gospodarstvo Nazarje in Lesna industrija Nazarje.

V nazarskem gozdno-gospodarskem območju, kjer sta delovali obe podjetji, se je uresničil koncept, da se lahko lesna predelava trajno in smotrno razvija le, če ima zagotovljeno količinsko in kakovostno lesno surovino. Isto velja za gozdarstvo, ki se lahko uspešno razvija le ob podpori visoko razvite predelave lesa in ki je tako racionalna in produktivna, da lahko v težkem alpskem svetu, kot je nazarski, krije izredno visoke stroške gozdne proizvodnje.

Ustavna dopolnila in nova ustava sta poglobila samoupravna razmerja, na osnovi katerih so se delovni ljudje GLIN Nazarje odločili o ustanovitvi TOZD, ki so pričele z delovanjem z novim letom 1974.

Samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo GLIN Nazarje je izdelan na osnovnem načelu, da je osnovna samoupravna celica TOZD, kjer uveljavljajo delovni ljudje neposredno svoje pravice do dela in iz dela, tj. odločajo o družbeni reprodukciji v pogojih medsebojne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti, povezujejo svoje interese s skupnimi interesi, kar zagotavlja hitrejši materialni in družbeni napredek.

Po temeljiti proučitvi vseh družbeno-ekonomskih in proizvodnih činiteljev so bile ugotovljene naslednje TOZD:

TOZD GOZDARSTVO
TOZD LESNA INDUSTRIJA
TOZD MIZARSTVO IN TESARSTVO SMREKA
TOZD GOZDARSKA KOOPERACIJA KLG IN DS SKUPNE SLUŽBE
TOZD GOZDARSTVO gospodarji z gozdovi družbenega in zasebnega sektorja 11. nazarskega gozdno-go-

spodarskega območja, ki zajema teritorij dve občin: mozirske in velenjske.

Površina gozdov znaša:

Družbeni gozdovi	17.000 ha — 38 %
Zasebni gozdovi	27.000 ha — 62 %
Skupaj	44.000 ha — 100 %

Letni etat zagotavlja letno blagovno proizvodnjo ca. 130.000 m³ gozdnih sortimentov.

Glede na to, da TOZD Gozdarstvo gospodarji v gospodarskem prostoru, katerega glavno bogastvo je les, je od njenega delovanja tesno odvisen celotni gospodarski in družbeni napredek Gornje Savinjske doline. To pove podatek, da ustvarja GLIN skoraj 70 % družbenega proizvoda občine, ki ga ustvarja družbeni sektor.

TOZD Gozdarstvo zaposluje za opravljanje svojih dejavnosti tj. z gozdnimi obrati, transportno in gradbeno dejavnostjo ca. 500 delavcev.

Bruto proizvod znaša 50.000.000,00 din. Od tega akumulacija 4.000.000,00 din.

Povprečno izplačani osebni dohodek na zaposlenega znaša za 9 mesecev 1974 **2.406 din mesečno.**

Glavni problem v gozdarstvu je iz leta v leto večji pomanjkanje delovne sile, saj se delavci zaradi izredno težkih pogojev dela in relativno nizkih osebnih dohodkov raje zaposlujejo v drugih panogah. Pomanjkanje delovne sile skušamo reševati z vse večjo in večjo modernizacijo gozdne proizvodnje. Tu je bil dosežen pomemben razvoj. Investicijska vlaganja so bila usmerjena

v izboljšanje tehnologije izkoriščanja gozdov, posebno v nabavo mehanizacije za spravilo in transport lesa, velik del pa je bil namenjen v biološka vlaganja za povečanje reproductivne sposobnosti gozdov.

V zadnjih 5 letih je bilo zgrajenih prek 300 km gozdnih cest v vrednosti 24.539.000 din.

Pomembna vlaganja so bila v letošnjem letu v strojno opremo za posek in spravilo lesa ter v izboljšanje delovnih pogojev gozdnih delavcev (ca. 10.000.000,00 din).

V bližnji prihodnosti, tj. v obdobju do l. 1980 predvidevamo, da bomo povečali in izboljšali opremljenost dela z namenom, da bomo dosegli boljše izkoriščanje gozdov, večjo stopnjo predelave lesa, predvsem pa večjo produktivnost, s tem pa boljše delovne rezultate in večjo materialno osnovo združenega dela.

V tem obdobju bo investirala TOZD Gozdarstvo za ca. 40.000.000,00 din, glavna vlaganja po objektih pa bodo:

- gozdna mehanizacija in **centralno skladišče lesa**, gozdne ceste (letno ca. 40 km);
- biološka vlaganja;
- družbena stanovanja;
- športni in rekreacijski objekti.

V samoupravnem procesu TOZD je neposredno vključeno naslednje število samoupravljalcev:

- a) Sveti obratov — 60 članov
 - b) Delavski svet TOZD — 17 članov
 - c) Poslovni odbor TOZD — 7 članov
 - d) Odbor delavske kontrole — 5 članov
 - e) Odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in mat. odgovornosti — 5 članov
- CENTRALNI DELAVSKI SVET** in odbori CDS 15 članov.

V delegaciji za družbeno-politične skupnosti je 14 delegatov.

Skupno je vključenih v samoupravnih organih 110 delavcev ali 25 % vseh zaposlenih v TOZD. Omeniti je potrebno, da je od tega pretežna večina neposrednih proizvajalcev.

Posebej je poudariti, da imajo vsi obrati v TOZD svoje svete obrata, ki imajo tele glavne pristojnosti:

- samostojno odločanje s področja medsebojnih razmerij v združenem delu;
- odločanje o gospodarjenju v obratu;
- odloča o delitvi osebnih dohodkov v okviru določil samoupravnih sporazumov;
- obravnava gospodarske plane in programe razvoja;
- odloča o organizaciji dela v obratu.

To je mogoče doseči tako, da je vsak obrat samostojna ekonomska enota, kjer se ugotavlja in deli ustvarjeni dohodek.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Redek primer, ki ga verjetno ne bomo več kmalu videli

RAZVOJ GRE DALJE

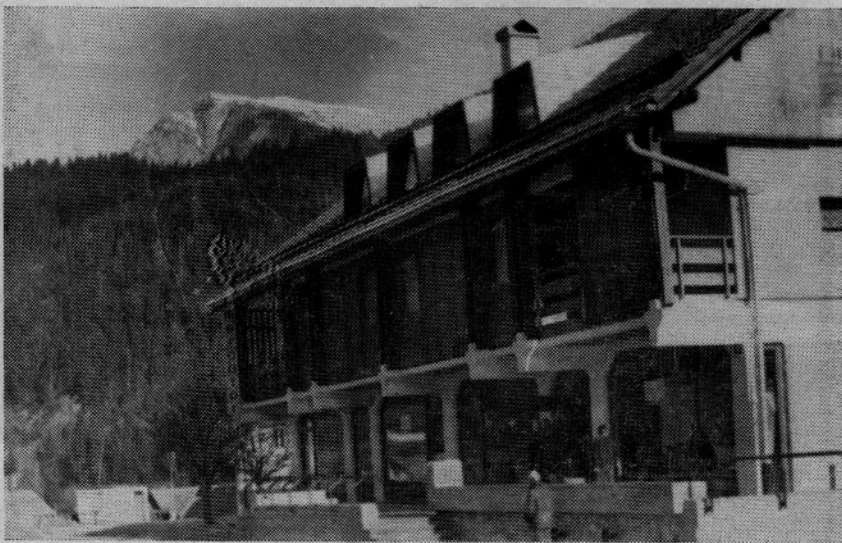
Po vojni smo bili priče izredno hitrega gospodarskega in kulturnega razvoja v naši republici. Vsa družba si je z velikimi napori prizadevala, da čimprej izvrši obnovo do temeljev razdejanega gospodarstva in infrastrukture, ki sta bila že pred vojno slaba in nepravilno usmerjena. E-na izmed naših najvažnejših nalog pa je bila popraviti strukturno neskladje gospodarskih vej in odpraviti neenakomerno razvitost posameznih območij. To nam je v veliki meri tudi uspelo, vendar so ostale nekatere izjeme do danes. Med nje spada prav gotovo tudi Gornja Savinjska dolina, ki je že od nekdaj bila zaradi svoje specifične zaprtosti oddvojena od ostalih razvitejših pokrajin naše ožje domovine. Vsa njena proizvodnja je bila usmerjena v žagrstvo, skromno predelan les pa je kot surovina zapuščal svoje izvorno področje; finalizirali so ga v sosednjih industrijskih regijah, največ pa v inozemstvu.

Neposredno po osvoboditvi je zaradi znanih razmer (izvoz surovin v razvite zahodnoevropske države v zameno za stroje in naprave, katerih še naša uničena in primitivna industrija ni mogla producirati) ostala politika industrializacije, posebno za naše kraje, nespremenjena. Nekaj let pozneje pa so stvari stekle. Vsem je postalo jasno, da smo v dolini potrebni industrije, ki bi nudila zaposlitev ljudem, živečim po majhnih, nerentabilnih kmetijah in novim strokovnim kadrom, ki so jih dajale šole, zakaj fluktuacija, posebno strokovno izobražene delovne sile, ki je postala kritična. Rešitev je bila torej v povečanju, centralizaciji in modernizaciji lesno-predelovalne industrije z lokacijo v Nazarjah. To nam je v celoti uspelo. Do danes so štiri temeljne organizacije združenega dela v sklopu OZD GLIN Nazarje zaposlile že okrog 1500 ljudi. Vsak deseti občan naše doline je delavec te organizacije. Seveda moramo omeniti tudi druge, sicer manjše OZD mozirske občine, ki pa so v glavnem locirane v središču doline (Elkroj Mozirje, ZKZ Mozirje, Trgovsko podjetje Savinja Mozirje, Gostinsko turistično podjetje Turist Mozirje, le SGP

Gradbenik Ljubno ima sedež na Ljubnem). Te organizacije zaposlujejo skupno okrog 1000 delavcev.

Enak problem, kot je obstajal pred 20 leti na nivoju cele Jugoslavije, se je pokazal še v okviru občine Mozirje — gospodarska in ostala dejavnost je nakopičena preveč centralno. Delavci iz zgornjega dela občine so še vedno do 35 km oddaljeni od svojih delovnih mest. Po mnenju gospodarskih in političnih strokovnjakov pa je treba človeku delo čim bolj približati, kar vpliva na boljšo produk-

izvajati zgoraj omenjene nujne ukrepe na Ljubnem. O sami proizvodni dvorani kovinarskega obrata SGP Gradbenik je bilo že mnogo napisanega, a kljub temu je treba omeniti, da je ta milijardna investicija ljubenski rekord, ki ga najbrž preveč hladno obravnavamo. Vsi občani, posebno pa še prebivalci severnega dela naše doline smo lahko zadovoljni, da bo že v prihodnjem letu Gradbenik nudil 120 novih delovnih mest in s tem marsikateremu delavcu z Ljubnega, Luč, Solčave, Gornjega

Upajmo, da bo marsikdo iz Luč dobil zaposlitev pri Gradbeniku

tivnost in počutje zaposlenih pa tudi na enakomerno razporeditev infrastrukture (ceste, stanovanja, šole, vrtci, trgovine, športni in rekreativni objekti ipd.), ki je pogoj za boljši standard in kulturni napredek vsake družbe.

Vsega tega se naši ljudje v gospodarstvu in družbenopolitični sferi dobro zavedajo, zato so se v letošnjem letu resno lotili enakomernije industrializacije in izgradnje družbenega standarda v Gornji Savinjski dolini.

S posebno veliko vneto so pričeli

grada, Bočne, Radmirja in ostalih manjših neindustrijskih trgov in vasi skrajšal po v službo, oziroma omogočil, da bodo ljudje lahko ostali na domovih; s povečanjem narodnega dohodka pa bodo naši lepi kraji še bolj zaživel.

Omeniti je vredno tudi to, da je pred kratkim pričela Vodna skupnost z regulacijo Savinje vzdolž gornjega dela Radmirskega polja, ki bo zaščitila pred vodno stihijo velik del orne zemlje, obenem pa naj bi zavarovala novo tovarno Gradbenik, ki so jo pričeli graditi v novembru. Regulacijo seveda financirajo iz vodnega prispevka gospodarskih organizacij, predračun za ta dela pa obsega 130 starih milijonov, kar je po vrednosti do zdaj največja investicija vodnega sklada v zgornjem delu doline.

Tretja, za Ljubno tudi zelo važna investicija je gradnja novega prizidka osnovne šole, v katerem bodo učilnice, otroški vrtec in telovadnica, ki jo učenci tako zelo pogrešajo. Skupaj z adaptacijo stare zgradbe bo objekt vreden več kot 700 milijonov starih dinarjev, kaj pa to pomeni za ljubensko mladino, najbrž ni potrebno posebej omenjati. Dela na tem objektu je prevzelo SGP Gradbenik Ljubno, dograjen pa bo do jeseni 1975. leta.

Peter Valte, oec.

GLIN Nazarje - TOZD Gozdarstvo

(Nadaljevanje z 2. strani)

V podjetju je formirana tudi samoupravna delavska kontrola, s katero uresničujejo delovni ljudje samoupravljanje v zvezi z izvrševanjem samoupravnih odločitev, kontrolo izvajanja splošnih aktov, pravilnosti v poslovanju. Delavska kontrola deluje v vsaki TOZD in v DS Skupne službe.

V posameznih TOZD, delovni skupnosti in podjetju delujejo Zveza komunistov, zveza sindikatov, aktiv borcev in zveza mladine kot družbeno-politične organizacije, ki so organizirane subjektivne sile delavcev

TOZD, delovne skupnosti in podjetja in so pomemben dejavnik pri razvijanju in uveljavljanju socialističnih samoupravnih odnosov v podjetju, obenem pa tudi pobudnik naprednih, demokratičnih in humanih odnosov in vrednot med delavci ter nosilec interesov delavcev v združenem delu.

Samoupravni organi so dolžni na svojih sejah obravnavati predloge in pobude družbeno-političnih organizacij in o svojih stališčih obvestiti posamezno družbeno-politično organizacijo.

Jože Urank

Novosti z zakonom o temeljni varnosti v cestnem prometu

Zvezna skupščina je marca letos sprejela zvezni zakon o temeljni varnosti v cestnem prometu. Zakon ureja temeljne pogoje, katerim morajo ustrezati javne ceste, temeljna pravila cestnega prometa, sistem prometnih znakov, temeljne pogoje

oziroma parkiranega vozila, v času, ko je voznik, ki vozi za prednjim voznikom, že začel prehitevati; prehitevanje oziroma vožnja mimo ustavljenega ali parkiranega vozila po nepravni strani ali pa neustavitev vozila pred prehodom čez železniško

poklic, za ostale pa je dopustna meja do 0,5‰ alkohola v krvi. Prav tako spada med prekrške s predpisanimi strožimi sankcijami odklonitev ustrezne preiskave zaradi ugotovitve prisotnosti alkohola v organizmu ali vožnja motornega vozila v času odvzema voznškega dovoljenja v zvezi z izključitvijo iz prometa voznika po pooblaščenih osebi ali pa v zvezi z odločbo pristojnega organa. Za omenjene kršitve je predpisana denarna kazen od 200 do 1.000 dinarjev ali zapor do dveh mesecev in obvezen izrek varnostnega ukrepa začasnega odvzema voznškega dovoljenja najmanj treh mesecev do enega leta, za vožnjo brez voznškega dovoljenja pa poleg navedene kazni prepoved izdaje voznškega dovoljenja za čas od enega do treh let, četudi s prekrški ni bila povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda.

Glede še nekaterih ostalih kršitev, ki imajo poseben pomen za varnost prometa, v prihodnje ne bo mogoče plačati denarne kazni takoj na kraju storitve prekrška, ampak bo zoper storilce takoj uveden postopek pred pristojnim organom za kaznovanje prekrškov. Sem sodijo prekrški, kot na primer: uporaba v cestnem prometu vozila, ki nima brezhibnih naprav za upravljanje in zaviranje; prekoračitev največje dovoljene hitrosti določene za posamezno naselje za več kot 30 km na uro; odvzem prednosti na križišču; neupoštevanje prižgane luči na semaforu; ustavljanje in parkiranje na zaznamovanem prehodu za pešce ali na razdalji manj kot 5 m od takega prehoda, na prehodu čez železniško progo v isti ravni, na križišču in na razdalji manj kot 5 m od najbližjega roba prečnega vo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Mozirje ob 14.00 — brez komentarja

za pridobitev pravic voziti z motornimi vozili in temeljne vzgoje, katerim morajo ustrezati vozila v prometu.

Spodnja meja za omejitev hitrosti motornih vozil pri normalnih pogojih prometa je prenešana od 30 na 40 km. Pravila o gibanju pešcev v cestnem prometu ter obveznosti voznikov do pešcev so preglednejša in natančneje urejena. Urejena so temeljna pravila v prometu koles, vprežnih vozil in živine. Naraščajoči problemi v cestnem prometu so tudi zahtevali nekatere spremembe v zveznem zakonu glede zaostritve sankcij za tiste vrste kršiteljev, ki predstavljajo za varnost prometa večji problem in nevarnost. Novi zakon daje tudi širše možnosti za uporabo varstvenega ukrepa odvzema voznškega dovoljenja.

Zaradi zagotovitve večje prometne discipline na naših cestah je zakonodajalec v eni izmed kazenskih določb zakona o temeljni varnosti cestnega prometa sankcioniral najaktualnejše cestno-prometne kršitve, ki pomenijo pri današnjem nenehnem porastu števila motornih vozil v cestnem prometu ne samo veliko nevarnost za udeležence v prometu ampak so tudi pogosten vzrok težkim prometnim nezgodam. Razen še nekaterih drugih spadajo med nje na primer: prehitevanje vozil, ki se je ustavilo pred zaznamovanim prehodom za pešce, prehitevanjem pred vrhom klanca ali na pre malo preglednem ovinku; prehitevanje ali vožnja mimo ustavljenega

progo v ravnini, če so zapornice spuščene, so se začele spuščati, ali se pokaže rdeča luč oziroma zvočni znaki opozarjajo, da se bodo zapornice začele spuščati ali da prihaja vlak. Med naštetih kršitev je uvrščena tudi vožnja pod učinkom mamil in alkohola, pri čemer prepoved vsakršnega uživanja alkoholnih pijač in začetka vožnje z alkoholom v organizmu velja za voznika motornih vozil kategorije C in D, voznike, ki opravljajo javni prevoz ali jim je vožnja motornega vozila glav-

Na naših cestah si želimo čim manj takih prizorov

SKUPNA PORABA V LETU 1975

DELITEV DELA — NAŠA OBVEZA

Medsebojno sporazumevanje in dogovarjanje je porok za vsestranski skladen razvoj — zato se dogovorimo in samoupravno odločimo o programih in financiranju skupne porabe v letu 1975 v občini Mozirje.

Pred vami so predlogi izhodišč za financiranje skupne porabe v prihodnjem 1975. letu. S tem začnemo javno razpravo o programih pravkar na novo konstituiranih interesnih skupnosti. S temi programi so nanizane dejavnosti in naloge, ki bi jih naj izvršile interesne skupnosti vsaka na svojem delovnem področju.

Vsi programi imajo en cilj, ta pa je, da zagotovimo razvoj na vseh področjih in da bodo lahko delovale vse silnice, ki doprinašajo k temu, da bo naš družbeni razvoj v občini skladen in vsestranski ter s tem naše življenje lepše, bogatejše in plemenitejše.

To je v skladu z našo novo ustavo, ki v osnovi spreminja družbene odnose. V ospredje postavlja delavca — proizvajalca in odloča, da le njemu gre pravica, da odloča o sadovih svojega dela, da odloča o tem, kakšen del ustvarjenega dohodka bo namenil za razširitev materialne osnove delovne organizacije, kakšen del bo namenil za osebne potrebe in kakšen del bo odmeril za zadovoljevanje skupnih in družbenih potreb.

Po drugi strani pa smo z ustavo zapisali, da delo združujemo in da imajo vsi delavci v združenem delu enakopraven položaj. S tem je mišljeno združevanje dela gospodarske in negospodarske družbene sfere dejavnosti. Obe dejavnosti združenega dela, s svojimi svojstvenimi prizadevanji, dajeta osnove za celovit in uspešen družbeni razvoj.

Brez šol ni znanja, brez dobre zdravstvene službe je ogroženo zdravje ljudi in zato trpi tudi proizvod-

nja; če ni zagotovljeno otroško in socialno varstvo, je ogrožena vzgoja in razvoj otroka in oseb, ki tako varstvo potrebujejo itd., itd.

Vse to kaže na medsebojno odvisnost, na medsebojno povezanost vseh dejavnosti v združenem delu. Ali drugače, naše družbeno in osebno bogastvo je odvisno od tega, kako bodo delovale vse družbene silnice — gospodarstvo, šolstvo, zdravstvo, otroško, socialno in pokojninsko varstvo, kako kultura, telesna kultura in drugo.

Zato bomo z razpravo in z dogovori o programih, ki so jih predložile posamezne interesne skupnosti in ki so pred vami, pravkar navedeno upoštevali in z razumnim, vendar kritičnim preudarkom to kar je za nas — vsakega posameznika in nas vseh — potrebno, potrdili in osvojili ter sprejeli menjavo dela, kot logično posledico spoznanja, da nobenega področja družbene dejavnosti ne moremo zapostavljati in izločiti iz tega samoupravnega dogovarjanja in odkloniti financiranja tega programa.

Za konec vabimo vse delovne ljudi v občini Mozirje, da sodelujete v razpravah, ki bodo organizirane v vaših delovnih skupnostih. K razpravi vabimo tudi druge občane z željo, da tudi vi polnoštevilno obogatite to razpravo in končne odločitve.

Z vsestransko vključitvijo v razpravo bomo dokazali, da smo doumeli novi trenutek in naše nove pravice pa tudi dolžnosti in odgovornosti, ki izhajajo iz ustave.

Razpravo bo vodil občinski koordinacijski odbor za družbeno in samoupravno dogovarjanje o skupni in splošni porabi skupaj s sindikalnimi organizacijami in organizacijami Socialistične zveze delovnih ljudi.

Po sklepu koordinacijskega odbora bi se naj razprava pričela z objavo programov v Savinjskih novicah in naj bi trajala 15 dni od dneva objave.

Program in financiranje vzgojno-izobraževalne dejavnosti TIS Mozirje za leto 1975

I. UVOD

Samoupravne interesne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja ne more nadomestiti kak drug družbeni ali državni organizem. V tej skupnosti so na eni strani delovni ljudje kot uporabniki teh dejavnosti, na drugi strani pa delavci, ki opravljajo te dejavnosti. Učitelji in vzgojitelji uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo delo in sredstva ter enakopravno in skupno odločajo o opravljanju dejavnosti vzgoje in izobraževanja v skladu s skupnimi interesi.

Namen vzgoje je izobraževati vsestransko razvito socialistično samoupravljalno osebnost in zato ima tudi po ustavi poseben pomen.

Samoupravno sporazumevanje je družbeno dogajanje ob upoštevanju izhodišč globalne razdelitve družbenega produkta poteka v dveh smereh:

— sporazumevanje na ravni občine, na eni strani z delovnimi ljudmi kot uporabniki teh sredstev, na drugi strani pa delavci v organizacijah združenega dela, ki opravljajo te dejavnosti na podlagi potreb in zmogljivosti dela in razvoja tega družbenega področja;

— dogovarjanje z republiškimimi interesnimi skupnostmi za določene naloge, ki so širšega značaja in zaradi združevanja sredstev v te namene ter usklajenosti planov.

Pri planiranju vzgojno-izobraževalne dejavnosti v letu 1975 upoštevamo predvsem permanentne naloge. Izračun sredstev za realizacijo nalog samoupravne interesne skupnosti vzgoje in izobraževanja za leto 1975 temelji na:

- družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih;
- dogovorjenih normativih in izvršilnih predpisih;
- valorizaciji stroškov za porast cen materiala in stroškov po ugotovitvah Zavoda SRS za statistiko.

II. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNE USTANOVE

V občini so štiri samostojne centralne šole, in sicer v Mozirju, Ljubnem, Lučah in Gornjem gradu. K tem šolam so priključene nepopolne šole kot podružnice: Lepa njiva, Šmihel, Nazarje in Rečica k osnovni šoli Mozirje; Radmirje k osnovni šoli Ljubno; Raduha in Solčava k osnovni šoli Luče ter Nova Stifta, Bočna in Smartno k osnovni šoli Gornji grad.

V šolskem letu 1974/75 obiskuje pouk 1986 učencev, ki so razporejeni v 78 oddelkov. Od tega je 8 kombiniranih oddelkov in 1 oddelk posebne šole, ki deluje v okviru osnovne šole Mozirje. Prav tako delujejo v okviru osnovne šole Mozirje 4 oddelki predšolskega varstva (68 otrok), in sicer v Mozirju 2 oddelka ter po eden v Nazarjah in na Rečici ob Savinji.

Kljub temu, da si prizadevamo znižati število kombiniranih oddelkov, nam tudi v tem šolskem letu to ni uspelo zaradi specifičnih dislokacijskih pogojev, delno pa tudi zaradi pomanjkanja učnih moči.

Na naših šolah poučuje naslednje število učno-vzgojnih delavcev: 2 profesorja, 42 predmetnih učiteljev, 3 strokovni učitelji, 36 učiteljev, 4 vzgojiteljice, 1 defektolog in 5 absolventov PA.

Administrativno-tehnični delavci: 4 ekonomski tehniki, 1 administrator, 4 VK delavci (šoferji), 3 KV, 11 PK in 18 NK.

Letno število ur pouka:

	VS	VS	SS	Skupaj
redne ure	1.520	33.326	26.372	61.218
nadure	380	7.524	2.584	10.488
skupaj	1.900	40.850	28.956	71.706

Pri samoupravni interesni skupnosti vzgoje in izobraževanja: 1 profesor (tajnik) in 1 ekonomski tehnik (računovodja).

Pri DU je zaposlen 1 absolvent PA (direktor) in 1 ekonomski tehnik (računovodja-tajnik).

III. IZRAČUN SREDSTEV IN OBRAZLOŽITEV

1. Osebnih dohodki za osnovne šole

a) Izračun OD — dejansko število zaposlenih za redni delovni čas po samoupravnem sporazumu.

b) Regres za letni dopust (900 din neto na zaposlenega).

c) Prehrana (100 din mesečno na zaposlenega).

III. IZRAČUN SREDSTEV IN OBRAZLOŽITEV

1. Sredstva za osebne dohodke in zadovoljevanje skupnih potreb: 10.855.960,77

Osebnih dohodke v vzgojno-izobraževalnih zavodih ureja in določa samoupravni sporazum o delitvi OD v osnovnih šolah. Poudariti je treba, da je izračun izdelan na podlagi dejansko zasedenih delovnih mest in z dejansko stopnjo strokovne izobrazbe. Znesek je utemeljen s predmetnikom in normativi IS SRS in RIS.

V teh sredstvih sta upoštevana dodatka za prehrano in letni dopust v skladu s samoupravnim sporazumom o delitvi osebnega dohodka.

2. Materialni izdatki: 1.409.760,00

Materialni stroški zajemajo režijske in funkcionalne stroške za poslovanje šol in so izračunani na podlagi števila učencev in števila oddelkov.

3. Amortizacija nepremičnin: 188.740,00

Amortizacija šolskih zgradb predstavlja 1% osnovne vrednosti le-teh. 25% te vsote ostaja na šolah, 75% pa se združuje pri SIS vzgoje in izobraževanja

Mozirje in so ta sredstva namenjena predvsem za večja popravila, adaptacije oziroma investicije.

4. Amortizacija opreme in učil: 245.000,00

Amortizacija opreme in učil je obračunana po stopnjah, ki jih predpisuje zakon.

5. Prevozi učencev in vzdrževalnina v domovih: 940.000,00

Stroški prevozov učencev so predvsem posledica konfiguracije terena občine in oddaljenost učencev. Avtobusi vzdržujejo 17 relacij prevozov učencev do šol. Učenci višinskih kmetij iz Matkovega kota, Logarske doline in Solčave prezimujejo v internatu Solčava. Za učence hribovitih predelov v občini, kjer ni možno organizirati primerne prevoza v zimskem času, bivajo učenci pri družinah v bližini centralnih šol, kjer imajo ti učenci popolno oskrbo.

6. Dokvalifikacija pedagoških delavcev: 7.200,00

7. Mala šola in testiranje šolskih novincev: 75.744,00

Mala šola je sestavni del učno-vzgojnega procesa. Pri mali šoli upoštevamo 90-urni program, kar je še vedno premalo, če upoštevamo, da ima veliko šol že celoletno malo šolo. Pred vstopom v prvi razred vse učence testiramo in tako ugotovimo njihovo zrelost za vstop v osnovno šolo.

8. Vzgojno svetovanje: 15.888,00

Vzgojno problematične otroke napotimo v obravnavo v vzgojno posvetovalnico v Ljubljano, s katero sklenemo ustrezno pogodbo glede na število otrok.

9. Obveznosti do drugih TIS po pogodbenih obveznostih: 298.500,00

To je pogodbeni obveznosti za tiste učence, ki obiskujejo posebno šolo v Celju. Na to ceno ne moremo vplivati, ker jo določa TIS oziroma SIS VI Celje. V tem znesku ni vključena znesek oskrbnine v domovih.

10. Režija TIS: 250.000,00

Zajeti so osebni dohodki po samoupravnem sporazumu o delitvi OD, materialni stroški s stroški SDK.

11. Sofinanciranje vzgojno-varstvenih zavodov: 294.000,00

To sofinanciranje zajema osebne dohodke vzgojiteljic in del materialnih stroškov. Drugi del pa se financira iz skupnosti otroškega varstva.

12. Sofinanciranje nižje glasbene šole: 255.000,00

Del stroškov glasbene šole Velenje — oddelki v Mozirju in v Gornjem gradu krije TIS, del pa starši. Z glasbeno šolo Velenje je sklenjena ustrezna pogodba. Glasbeno šolo obiskuje 58 otrok.

13. Učbeniki in regresiranje mladinskega tiska: 79.440,00

Sole nabavljajo iz teh sredstev učbenike za novo matematiko, delno pa se regresirajo mladinske periodične izdaje.

14. Hospitacijska dejavnost in obvezno strokovno izpopolnjevanje pedagoških delavcev: 63.552,00

To so stroški dodatnega strokovnega izpopolnjevanja učiteljev, ki so po zakonu o osnovni šoli in programu zavoda za šolstvo SRS obvezni.

15. Prostovoljne dejavnosti: 296.400,00

Na šolah delujejo pevski zbori, brez katerih si šole ni mogoče zamisliti. Poleg tega so svobodne dejavnosti del programa šol in pomemben del vzgojnega procesa. Izračun za to dejavnost šol je zelo minimalen in prav tu je še vedno v veliki meri prisoten entuziazem učiteljev.

16. Osnovnošolsko izobraževanje odraslih in sofinanciranje Delavske univerze Mozirje: 219.510,00

Pri DU je organizirano osnovnošolsko izobraževanje odraslih. Ker je to izobraževanje brezplačno po ustavi moramo ta potrebna sredstva zagotoviti. Posebnega pomena pa je tudi družbeno izobraževanje, kjer mora biti skrb družbe usmerjena v širjenje obzorja delovnih ljudi.

17. Šola v naravi in ekskurzije: 143.600,00

Ti dve obliki sta del učno-vzgojnega procesa po predmetniku in nikakor ne gre odrekati prednosti in nujnosti takšnega načina dela.

18. Modernizacija, posodobljanje pouka: 234.000,00

Kreda in tabla v današnjem učnem procesu nikakor ne zadostujeta in če hočemo iti v korak s časom, je treba metode in učne oblike stalno izpopolnjevati in modernizirati, predvsem pa prizadevati si približati otroku znanje v čim bolj nazorni obliki. Naše šole še zelo malo razpolagajo z modernimi pozorili in predstavljajo letošnja sredstva res izjemno majhen znesek.

19. Nerazporejena sredstva: 85.000,00

To so sredstva, ki bodo potrebna jeseni za nov vzgojno-varstveni oddelek na Ljubnem in stroški nekaterih prevozov na območju šole Luče.

20. Obvezna rezerva: 162.154,75

1 % rezerva je obvezna in se uporablja pod posebnimi pogoji.

SKUPAJ POTREBNA SREDSTVA ZA REALIZACIJO PROGRAMA 16.377.629,52

ZAKLJUČEK

Program vzgoje in izobraževanja ter dejavnosti TIS oziroma SIS VI je realno načrtovan in za to področje še preskromno zastavljen, pač z ozirom na trenutno materialno situacijo in premostitev težav.

Vse dejavnosti, ki so navedene, so nujne in predvsem materialni izdatki skromno načrtovani. Še vedno niso v programu nekatere nujne šolske službe (psiholog, socialna delavka) in modernizacije. Podaljšano bivanje oziroma celodnevna šola pa je v letošnjem programu navedena samo v tem stavku, brez dvoma pa bo treba že prihodnje leto del tega vnesti v naslednji program.

Program samoupravne interesne skupnosti otroškega varstva za leto 1975

Nadaljnji napori za ustvarjanje pogojev boljšega otroškega varstva so odvisni od nadaljnjega samoupravnega dogovarjanja

Otroško varstvo, ki ga opredeljuje 61. člen ustave SRS, se bo izvajalo v letu 1975 v samostojni samoupravni interesni skupnosti, ki so jo ustanovili delovni ljudje v TOZD in drugih organizacijah in v krajevnih skupnostih občine Mozirje in pa v zvezi skupnosti otroškega varstva v SR Sloveniji.

Delovni ljudje in občani povezani v samoupravni interesni skupnosti združujejo sredstva, da skupaj ustvarjajo boljše materialne pogoje za varstvo in za primeren socialni položaj družine, za ugodnejše pogoje in možnosti pri uresničevanju materinstva, za razvoj in vzgojno in socialno varstvo otrok.

Programska izhodišča otroškega varstva v letu 1975 v republiki in občini so naslednja:

I. Izhodišča republiške skupnosti otroškega varstva:

1. Krepiti družbeno pomoč družinam pri vzdrževanju otrok tako, da bo razširjen krog družin, ki bodo prejemale otroški dodatek in da bo vzdrževana realna vrednost tega dodatka. V ta namen bi se naj dvignil znesek otroškega dodatka po otroku in tudi dohodkovni cenzus na družinskega člana kot kriterij do upravičenosti otroškega dodatka. Ta cenzus bi se naj dvignil po prvi varianti iz dosedanjih 1.200,00 dinarjev na 1.900,00 dinarjev. Računa se, da bo prejelo malo otroški dodatek v SRS 135.090 delavcev za 263.370 otrok in 25.000 otrok iz kmečkih družin z dohodkom od kmetijstva do 600,00 dinarjev letno. Za otroke samohranilcev in za težje invalidne otroke pa se predvideva tudi dodatek na redne otroške dodatke.

Poleg teh pravic pa to varstvo zajema tudi pomoč za opremo novorojenčka v znesku 750,00 oziroma 400,00 dinarjev odvisno od dohodka na družinskega člana.

2. Izboljšati varstvo zaposlene matere ob rojstvu otroka glede na novo zakonsko pravico do podaljšanega porodniškega dopusta, ki se bo začel izvajati s 1. januarjem 1975. Po tej zakonski določbi traja porodniški dopust do 7. meseca otrokove starosti oziroma ima mati možnost štiriurnega delovnega časa do 12. meseca otrokove starosti. Ceni se, da bo to pravico koristilo v SRS okoli 20.800 mater.

3. Pospešeno urejanje pogojev za organizirano dnevno varstvo predšolskih otrok, ker še vedno v SRS, glede na vedno večje število zaposlenih mater, ni urejeno varstvo za okoli 40.000 predšolskih otrok.

Ocenjuje se, da bi se naj zato v letu 1975 na novo zajelo v otroško varstvo še najmanj 4.000 predšolskih otrok.

Pri tem gre za nujne investicijske naložbe in za povečanje prostih mest v otroško-varstvenih oddelkih, saj je danes v otroško varstvo zajetih v SRS sorazmerno nizko število otrok, v naši občini pa konkretno le 68 otrok ali približno 5 % predšolske populacije.

II. Izhodišča skupnosti otroškega varstva v občini:

a) ocena realizacije programa za leto 1974

V letu 1974 se je dejavnost otroškega varstva odvijala po svetu za otroško varstvo v sklopu TIS občine Mozirje.

S samoupravnim sporazumom je bil dogovorjen naslednji program:

1. Investicijska naložba za prostore otroškega varstva pri dozidavi šole Ljubno ob Savinji v višini 800.000 dinarjev. Investicija se izvaja in bosta zgrajena dva oddelka za otroško varstvo za 40 predšolskih otrok, sredstva pa so že nakazana na investicijski račun.

2. Subvencioniranje oskrbnin v vzgojno-varstvenih oddelkih po socialnih kriterijih, ki jih je predpisal svet za otroško varstvo, v višini 33.000 dinarjev. Subvencioniranje se izvaja in bo opravljeno po predloženih obračunih šol v skladu s predpisanimi kriteriji. Ocenjujemo, da bodo obračunane subvencije realizirane v okviru planiranega zneska.

3. Subvencioniranje k stroškom letovanja šolskih otrok v medobčinskem letovišču v Izoli s prispevkom 40.000 dinarjev. Letovalo je 138 otrok, cena 14-dnevnega penziona z vožnjo pa je znašala 510,00 dinarjev. Pri sofinanciranju letovanja so sodelovali starši s 15 % stroškov, skupnost za zdravstveno varstvo Celje s 27 % in sklad za otroško varstvo z 58 % celotnih stroškov.

Realizirana ni po programu predvidena postavka za delno kritje stroškov za izgradnjo enega oddelka za otroško varstvo pri šoli Luče, ker bo ta investicija aktualna v letu 1975 in bodo v tem letu zagotovljena celotna sredstva za to investicijo. Poudariti pa je treba, da je bilo mimo programa zagotovljeno osnovni šoli Mozirje 5.000,00 dinarjev za dopolnitev opreme pri varstvenih oddelkih in pa plačan 20 % polog v znesku 46.500,00 dinarjev za odkup enega stanovanja za vzgojnega delavca pri otroško-varstvenih oddelkih osnovne šole Mozirje.

Ocenjujemo, da bo po sklenjenem samoupravnem sporazumu od 0,43 % stopnje prispevka od BOD in od 0,40 % prispevne stopnje od pokojnin, zbranih v letu 1974 okoli 800.000 dinarjev, kar bo manj kot smo predvidevali po samoupravnem sporazumu za ca. 200.000,00 dinarjev.

Iz navedenega lahko ugotovimo, da so bila programska izhodišča po sporazumu v glavnem izvršena kljub nižji realizaciji dohodka od predvidenih.

b) Programska izhodišča dejavnosti v letu 1975

1. Kot v letu 1974 že nekaj let nazaj, bo osnovna usmeritev na investicijski izgradnji kapacitet otroškega varstva tako, da postopoma zgradimo najnujnejša mesta za varstvo predšolskih otrok, ki nimajo zagotovljenega dnevnega varstva. Program izgradnje varstvenih prostorov se bo izvajal po dolgoročnem programu v sklopu izgradnje in adaptacije šolskega prostora. V naslednjem letu je po programu zagotoviti sredstva za otroško-varstveni oddelek pri šoli Luče. Zgradil bi se naj oddelek s kapaciteto do 25 prostih mest. Po orientacijskih izhodiščih RSOV naj bi stroški na eno prosto mesto v letu 1975 ne presegli 35.000 dinarjev. Po tem kriteriju in ob upoštevanju predvidenih mest, bi morali za to investicijo zagotoviti ca. 900.000 dinarjev, vendar bo del stroškov šel v breme sredstev, ki se zbirajo iz sredstev samoprispevka po odloku o uvedbi samoprispevka za izgradnjo šol, tako da bo v breme skupnosti zagotoviti le okoli 700.000 dinarjev.

2. Sofinanciranje novih prostorov ali za razširitev prostorov v obstoječem šolskem objektu za otroško varstvo v Nazarjah za vsaj tri oddelke.

Za ta namen bi se naj iz sredstev skupnosti zagotovilo 130.000 dinarjev, poskušalo pa bi se naj pridobiti tudi kreditna sredstva od RSOV.

Nosilec te akcije bi naj bila krajevna skupnost Nazarje in šola Mozirje s tem, da k sodelovanju pritegneta tudi TOZD na njenem območju. Skupnost sama oziroma skupna komisija za štipendije pa bo zagotovila vzgojiteljski kader.

3. Investicijske naložbe za opremo in urejanje prostorov v znesku 80.000 dinarjev na šolah, kjer to dopuščajo prostori obstoječih šolskih zgradb (Šmartno ob Dreti, Solčava, Nova Štifta in še morda kje) s tem, da so za te rešitve glavni pobudniki za izpeljavo nalog krajevne skupnosti in šole na dotičnem območju. Te varstvene ustanove naj bi bile s stalnim ali

nekajdnevni delovanjem tedensko, odvisno od interesa staršev otrok.

4. Financiranje subvencioniranja oskrbnin glede na sprejetje socialnega kriterija v varstvenih oddelkih. Ocenjujemo, da bo v poštev prišlo okoli 20 otrok od vseh 68 kolikor jih je trenutno v štirih vzgojno-varstvenih oddelkih v občini. Z novim šolskim letom 1975-76 pa bo od septembra dalje prišteti tudi varovance v novih oddelkih v Ljubnem ob Savinji. Tako ocenjujemo, da moramo zagotoviti za subvencioniranje oskrbnin 55.000 dinarjev.

5. Sofinanciranje letovanja otrok. V letu 1975 bo mo poslali na letovanje do 160 šolskih otrok. Za kritje stroškov letovanja bomo, kot lani, tudi letos poskušali pritegniti skupnost zdravstvenega zavarovanja Celje, del stroškov bi naj krili starši, del pa bi naj krila skupnost otroškega varstva. Ocenjujemo, da bodo znašali štirinajstdnevni stroški za enega učenca do 600 dinarjev, za vse otroke pa ca. 90.000 dinarjev. Skupnost bi naj zagotovila 55.000 dinarjev ali 60 % od celotnih stroškov.

6. Za manipulativne stroške in za stroške organov in službe skupnosti, ki jo bo nujno zagotoviti bi naj bilo zagotovljeno 15.000 dinarjev. Ocenjujemo, da bosta vsaj dve zasedanji delegatov skupščine in štiri seje izvršnega odbora ter nekaj sej komisij.

Če povzamemo vse programirane izdatke, bo potrebno za izvedbo programa zagotoviti:

1. za investicije novih kapacitet Luče	700.000 din
2. za sofinanciranje kapacitet Nazarje	130.000 din
3. za druge investicije	80.000 din
4. za oskrbnine	55.000 din
5. za letovanje otrok	55.000 din
6. za manipulativne in druge stroške	15.000 din
7. za nepredvidene naloge in dejavnosti	40.000 din
skupaj	1.075.000 din

Da omogočimo te izdatke, bo potrebno zagotoviti, če bo masa bruto osebnih dohodkov v letu 1975 v občini znašala ca. 180 milijonov dinarjev in masa pokojnin 37 milijonov dinarjev, 0,515 % prispevno stopnjo na bruto osebne dohodke in 0,40 % prispevno stopnjo od izplačanih pokojnin v občini Mozirje.

Svet otroškega varstva pri TIS Mozirje

DOBRO SOCIALNO VARSTVO - POROK ZA VARNO POČUTJE OBČANOV

Socialno skrbstvo je dejavnost posebnega družbenega pomena usmerjena k zavestnemu urejanju socialnih pojavov in problemov v družbi

Z novo ustavno ureditvijo se dejavnost socialnega skrbstva ureja na samoupravnih osnovah. S tem so dani pogoji, da se v razreševanje socialne problematike vključuje sleherni občan v okviru skupnosti socialnega skrbstva.

CILJI SOCIALNEGA SKRBSTVA

Socialno skrbstvo ima predvsem tri osnovne cilje: razvojni cilj, podporni cilj in kurativni ter preventivni cilj.

Razvojni cilj pomeni ustvarjati pogoje za splošen družbeni, ekonomski in socialni napredek ogroženih skupin prebivalstva, predvsem otrok, ostarelih in bolnih občanov, ljudi, ki žive v slabih ekonomskih in socialnih razmerah ter drugih ljudi, ki si niso sposobni sami ustvarjati in zagotavljati zadovoljivih življenjskih pogojev.

Podporni cilj pomeni podpirati in dopolnjevati dejavnosti na drugih področjih, ki so usmerjeni k izboljševanju življenjskih pogojev socialno ogroženih skupin občanov (socialno skrbstvo v šolah, delovnih

organizacijah, zdravstvu, stanovanjskem in komunalnem upravljanju in drugod).

Kurativni in preventivni cilji pomenijo nudenje neposredne pomoči tistim skupinam prebivalstva in posameznikom, ki so v stanju neposredne ogroženosti in potrebe ter zagotavljanje uslug, ki preprečujejo nastajanje socialnih problemov. Te dejavnosti naj bi omogočale, če je le mogoče, minimalno zadovoljevanje življenjskih potreb ogroženim skupinam in posameznikom.

SPLOŠNE EKONOMSKE IN DRUŽBENE RAZMERE V OBČINI

Občina Mozirje spada po obsegu med srednje velike občine (50.757 ha), po številu prebivalstva pa med manjše občine (nekaj nad 15.000 prebivalcev). Od skupnega števila prebivalstva je do 15 let starosti nekaj nad 3.700 prebivalcev, nad 60 let starosti pa okoli 2.800 prebivalcev.

Občina je hribovita in skoraj do 2/3 pokrita z gozdovi, 10 % pa je skalnatega in nerodovitnega sveta. Naravni pogoji so predvsem za razvoj gozdarstva in lesne industrije, kmetijstva in turizma.

Občina je sorazmerno dobro preprežena s cestami, električnim in vodovodnim omrežjem. V njej je 61 večjih in manjših naselij. Večja in urbano bolj urejena naselja so v spodnjem delu občine, kjer je

dolina širša in v Zadrebki dolini. To so predvsem kraji: Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji, Ljubno ob Savinji, Šmartno ob Dreti, Bočna in Gornji grad ter Luče in Solčava, ki pa ležita v ozkih gorskih kotlinah v zgornjem delu občine.

Občina Mozirje je gospodarsko srednje razvita. Po drugi svetovni vojni se je razvila iz skoraj popolnoma kmetijske in gospodarsko slabo razvite občine v srednje razvito občino, kjer je le še 30 % kmečkega prebivalstva. V industriji in drugih gospodarskih panogah pa je zaposleno okoli 3.600 prebivalcev, od tega 1.400 žensk. Od vseh zaposlenih se jih okoli 600 vozi na delo v sosednje občine, predvsem v Velenje in Kamnik.

Pretežni del industrijskih objektov se nahaja v spodnjem delu občine, t. j. v Nazarjah, kjer je lesna industrija GLIN, obrat tovarne gospodinjske opreme Gorenje — Velenje in obrat modne konfekcije Elbroj — Mozirje. V Mozirju je kemični obrat Cinkarne — Celje, v Gornjem gradu lesni obrat Smreka — Gornji grad, na Ljubnem ob Savinji pa ima sedež in svoj kovinski obrat ter obrat betonskih izdelkov Splošno gradbeno podjetje Gradbenik — Ljubno. Na Ljubnem ob Savinji je tudi obrat ISKRE — Kranj.

Tudi obrt in trgovina ter gostinstvo so razmeroma dobro razviti in dajejo zaposlitev precejšnemu delu prebivalstva. Večji kraji se razvijajo v turistične kraje. Večje turistične zmogljivosti pa so v Logarski dolini in v turističnem centru Golte nad Mozirjem. V občini je bil storjen tudi velik napredek na področju zdravstva in šolstva ter komunalne ureditve. Narodni dohodek na prebivalca je znašal po oceni za leto 1973 nekaj nad 16.000 din, povprečni osebni dohodek aprila 1974 pa je znašal 2.216 dinarjev.

Osebna zdravstvena služba je organizirana v vseh večjih krajih, prav tako dispanzerji za žene ter za otroke in šolsko mladino, zobozdravstvena služba, patronažna služba in laboratorij. V Nazarjah deluje tudi protituberkulozni dispanzer in ambulanta za medicino dela. Specialistične in bolnišnične usluge dobe prebivalci predvsem v občini Velenje in Celje.

Popolne osnovne šole so v občini 4, in sicer: v Mozirju, Ljubnem ob Savinji, Lučah in Gornjem gradu. Oddelki za nižje razrede pa so še: v Šmihelu nad Mozirjem, Lepi njivi, Nazarjah, Rečici ob Savinji, Radmirju, Raduhi, Solčavi, Novi štifti, Bočni in Šmartnem ob Dreti. Za oddaljene otroke je urejen brezplačen avtobusni prevoz v šolo. Iz krajev, kjer ni mogoče organizirati avtobusnega prevoza pa je zagotovljeno, da imajo otroci vsaj v zimskih mesecih plačano oskrbo v drugih družinah v bližini šole. Srednjih, strokovnih in višjih šol ni v občini. Te šole obiskujejo študentje v Velenju in Celju. Mnogo se jih vsakodnevno vozi v šolo z avtobusi od doma.

Pri osnovni šoli v Mozirju, Rečici ob Savinji in Nazarjah so vzgojno-varstveni oddelki za predšolske otroke. V gradnji pa je vzgojno-varstveni oddelki pri osnovni šoli na Ljubnem. V naslednjih letih bodo po programu razvoja šolstva in otroškega varstva v občini zgrajeni tudi vzgojno-varstveni oddelki pri osnovnih šolah Luče in Gornji grad ter tudi v Solčavi. Sedaj je vključeno v organizirano varstvo okoli 4 % predšolskih otrok.

TEMELJNI PROBLEMI NA PODROČJU SOCIALNEGA SKRBSTVA

Osnovne potrebe prebivalstva in problemi pri zadovoljevanju teh potreb izhajajo prav iz navedene strukture gospodarskega in socialnega razvoja občine ter v končni fazi pogojujejo tudi naloge skupnosti socialnega skrbstva in socialne službe v občini.

Obseg, struktura in način dela socialne službe pa je pogojen tudi s pooblastili, ki jih ji dajejo predpisi, razpoložljivimi finančnimi sredstvi in kadri ter z bolj ali manj točnimi in pravočasnimi informacijami o socialni problematiki in končno s splošnimi družbenimi standardi, oz. kulturno, socialno in ekonomsko ravni v občini.

Osnove za sedanjo socialno problematiko v občini je iskati tudi v gospodarski in kulturni dediščini iz preteklosti ter v hitrem vsestranskem razvoju občine v povojnem obdobju. Način reševanja te problematike pa je v veliki meri pogojen tudi s terensko razsežnostjo in hribovitostjo ter redko naseljenostjo ob-

čine. Prav gotovo pa je bil vse doslej zelo odločilen za reševanje socialne problematike v občini tudi finančni faktor, ki je vplival tako na organizacijo socialne službe, kadrovsko zasedbo, obseg in kvaliteto dela ter tudi na neposredno družbeno pomoč občanom.

Zaradi pretežno kmetijskega značaja občine pred vojno in v prvih letih po vojni ter nizke zaposlenosti je danes še vedno veliko starejših občanov, ki imajo izgovorjene minimalne preuzitne pravice na kmetijskih posestvih, katere pa jim ne omogočajo primernih življenjskih pogojev ali pa te kmetije, posebno v hribovitih predelih, teh preuzitnih dajatev ne zmorejo. Iz kmetij zaradi hitrega industrijskega razvoja občine in možnosti zaposlovanja odhaja delovna sila in tako so ostareli ljudje kmetijam in njihovim gospodarjem še v večje breme. Tem ljudem je nujno potrebno pomagati z denarnimi pomočmi, pogosto pa tudi oskrbeti varstvo v domovih za ostarele. Število prejemnikov denarnih pomoči je že nekaj let skoraj povsem enako.

Zaskrbljujoče je dejstvo, da išče denarno pomoč iz leta v leto več mlajših oseb, ki niso sposobne za delo zaradi bolezni in drugih vzrokov ter tudi nimajo pogojev za pokojnino. Med njimi je tudi precej alkoholikov, ki zaradi alkoholizma, bolezni in telesne oslabelosti ne zmorejo opravljati dela v rednem delovnem razmerju, nimajo pogojev za pokojnino in so brez sredstev za življenje. Socialna služba tudi opaža, da je še vedno večje število odraslih in za delo sposobnih ljudi, ki niso v delovnem razmerju, se ne bavijo z obrtjo ali s kakšno drugo organizirano dejavnostjo, tako da na starost ne bodo imeli pogojev za pokojnino in ne sredstev za življenje.

Izdatki za denarne pomoči se vsako leto povečujejo, in to predvsem zaradi povečevanja individualnih denarnih pomoči, kar je posledica oziroma nujna potreba zaradi povečevanja življenjskih stroškov. Poprečna denarna pomoč je znašala v septembru 1974 331 dinarjev, najnižja denarna pomoč osebam, ki se preživljajo izključno z denarno pomočjo pa 550 dinarjev. Najvišja denarna pomoč osebam, ki se preživljajo izključno z denarno pomočjo ter potrebujejo tudi pomoč in postrežbo druge osebe ali pa so v oskrbi pri drugi družini pa je znašala 1.211 dinarjev. Te denarne pomoči zagotavljajo prejemnikom minimalne življenjske pogoje v domačem okolju. Denarna sredstva za izplačevanje denarnih pomoči znašajo letno (za leto 1973) 33 starih milijonov.

Zaradi premajhnega števila oseb, ki potrebujejo varstvo in oskrbo v domovih za ostarele ljudi, ni potrebe po lastnih domovih v občini. Zato napotujemo ostarele, bolne in onemogle v domove v sosednjih občinah, največ v dom upokojencev na Polzeli in v dom oskrbovancev v Novem Celju. Število oseb, ki potrebujejo oskrbo v domovih za ostarele občane se iz leta v leto veča, in to kljub temu, da se trudimo urejati oskrbo in nego ostarelih in bolnih občanov tudi na domu in v drugih družinah.

Poglavitni vzrok za večanje potreb po zavodskem varstvu ostarelih občanov je med drugimi tudi v tem, da je zaradi čedalje večje zaposlenosti čedalje manj možnosti za oskrbo in nego ostarelih in bolnih ljudi v domačih družinah. Stroški za domsko oskrbo rastejo iz leta v leto nesorazmerno hitreje kot pa število oskrbovancev. Vzrok za to je v večanju življenjskih stroškov s tem v zvezi pa tudi zavodskih stroškov in zavodskih oskrbnih. V domovih za ostarele je namreč večina upokojencev z nižjimi pokojninami, ki ne zadoščajo za plačevanje zavodske oskrbine. Za domsko varstvo ostarelih občanov je potrebno letno 30 starih milijonov dinarjev, letno pa porastejo ti stroški 25 do 30 %.

Na področju varstva otrok in mladoletnikov je najpomembnejša naloga socialne službe uposabljanje in zavodsko varstvo telesno in duševno prizadetih otrok in mladoletnikov. Število teh otrok se stalno veča. Predvsem se veča število otrok, ki se zaradi lažje duševne prizadetosti ne morejo uspešno šolati v rednih šolah in jih je zato potrebno napotiti v posebne osnovne šole. Število otrok, ki obiskujejo posebne šole in se usposabljujejo v zavodih je v zadnjih letih občutno naraslo, to pa predvsem zaradi bolj organiziranega in intenzivnega odkrivanja teh otrok

ter večje skrbi za njihovo usposabljanje. Socialna služba si prizadeva tudi za delovno usposabljanje težje prizadetih otrok in mladoletnikov je tu skoraj ves trud znan, ker v Sloveniji ni dovolj ustreznih zavodov. Zmogljivosti zavodov za usposabljanje težje prizadetih otrok so v Sloveniji dosti premajhne. Bolje je urejeno usposabljanje slušno in govorno prizadetih ter prizadetih na vidu, kjer doslej še ni občutili pomanjkanje zavodskih mest.

V občini, razen enega oddelka posebne šole v Mozirju, ni nikakršnih zavodov in posebnih šol za usposabljanje razvojno prizadetih otrok in mladoletnikov. Zato koristimo ustrezne zavode in posebne šole v drugih občinah. Lažje duševno prizadete otroke napotujemo v posebno šolo zavoda Ivanke Uranjekove v Celju, težje duševno prizadete v zavod za delovno usposabljanje mladine v Črni na Koroškem ter v zavod za delovno usposabljanje in varstvo v Dornavi. Telesno invalidne otroke in mladoletnike usposabljuje v zavodu v Kamniku, slušno prizadete v zavodu za usposabljanje slušno in govorno prizadetih v Ljubljani ter v centru za korekcijo sluha in govora v Mariboru, prizadete na vidu pa v zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Otroke z drugačnimi razvojnimi motnjami pa usposabljuje še po raznih drugih zavodih v Sloveniji. Šolanje v posebnih šolah je za starše brezplačno. Za otroke zavarovancev prispeva večji del stroškov sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, razliko pa je dolžna plačevati skupščina občine. Za otroke kmetov je dolžna plačati vse stroške posebnega šolanja in zavodske oskrbe skupščina občine. Tudi stroške usposabljanja predšolskih otrok, če je to potrebno, plačuje skupščina občine, prav tako tudi vse stroške za delovno usposabljanje in varstvo težje prizadetih otrok in mladoletnikov. Stroški za usposabljanje in zavodsko varstvo otrok in mladine znašajo letno (za leto 1973) 28 starih milijonov dinarjev.

Tudi rejništvo je pomembna oblika varstva za otroke in mladoletnike, katerih starši niso sposobni (niti z družbeno pomočjo) zagotoviti zadovoljive oskrbe in vzgoje v lastni družini ali pa so brez staršev. V rejniške družine pa se oddajajo tudi otroci, ki morajo zaradi posebnega šolanja ali usposabljanja živeti izven lastne družine, pa v kraju posebnega šolanja ni internata ali pa je zanje bolj primerna oskrba v družini (npr. za slušno prizadete otroke, za katere je pomembno da žive med normalno govorečimi ljudmi). Prav zaradi slednjih se je število otrok v rejništvu v zadnjem letu povečalo na 9 otrok. Rejnine se določajo v dogovoru z rejniki in znašajo za šoloobvezne otroke tudi do 1.400 dinarjev mesečno. Večji del rejnine za otroke, ki obiskujejo posebno šolo ali se usposabljujejo, plača za otroke zavarovancev sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije, razliko pa je dolžna plačati občinska skupščina. Za vse ostale otroke, ki so v rejniških družinah plača rejnino v celoti občinska skupščina. Za leto 1973 so znašali izdatki za rejnine (za 6 otrok) 3 stare milijone, za leto 1974 pa bodo predvidoma narasli na 5 starih milijonov.

Pomembna naloga na področju varstva otrok in mladine je tudi skrb za delikventno mladino in otroke. Ta skrb je naložena službi socialnega varstva tudi z zakonskimi predpisi. Zaradi preslabe kadrovske zasedbe je bilo v preteklih letih prav gotovo premalo storjeno za preprečevanje mladinske delikvence, ki sicer po malem vendar vztrajno narašča. Delikventnost se kaže že pri šoloobveznih otrocih, zato bi bilo potrebno prav šolskim otrokom posvečati več skrbi v smeri preventivnega delovanja. Naloga socialne službe na področju mladinske delikvence je razširil tudi zakon o prekrških, ki zahteva da mora socialna služba podati za vsakega mladoletnika, ki je v postopku zaradi prekrška, sodniku za prekrške poročilo, mladoletniku pa lahko izreče tudi sodnik za prekrške strožja nadzorstva skrbstvenega organa. Prav tako mora socialna služba podati poročila sodišču za vse mladoletnike, ki so v postopku pred sodiščem zaradi kazniviga dejanja in sodelovati v samem postopku pred sodiščem. Sodišča izrekajo mladoletnim storilcem kaznivih dejanj v največ primerih vzgojni ukrep strožjega nadzorstva skrbstve-

nega organa, v zelo redkih primerih pa tudi vzgojni ukrep oddaje v vzgojno poboljševalni dom. Vodenje strožjega nadzorstva nad mladoletnikom zahteva zelo intenzivno in poglobljeno delo od socialnega delavca. Uspeh strožjega nadzorstva pa je tudi v največjih primerih pozitiven. Od vseh mladoletnikov, ki jih je obravnavala socialna služba v letu 1974 (okoli 180) pa jih je bilo le okoli 7% obravnavanih pred sodiščem. Prevladujejo kazniva dejanja zoper zasebno in družbeno premoženje.

Socialna služba tudi ugotavlja, da izhajajo mladoletni storilci kaznivih dejanj iz vseh slojev prebivalstva, vendar jih je največ iz neurejenih družin, kjer ni razumevanja med starši, kjer je v družini alkoholizem in drugi, družbi škodljivi pojavi, nadalje iz družin, kjer so starši prezaposleni in nimajo časa za vzgojo otrok ali pa je vzgoja prepuščena samo enemu od staršev ali starim staršem in drugim sorodnikom.

Varstvo družine je področje dela, ki je po svoji vsebini zelo pestro in mnogostransko ter zahteva predvsem veliko časa, strokovnosti in delovnega napa. Tu se socialna služba srečuje z raznovrstnimi problemi in stiskami, kot je alkoholizem, zanemarjanje otrok, brezposelnost, ekonomska, zdravstvena ogroženost, delikventnost, stanovanjska stiska, prepirljivost v družini in nasilna dejanja. Socialna služba se pri reševanju teh problemov povezuje z zdravstveno službo za zaposlovanje in poklicno usmerjanje, šolami, delovnimi organizacijami z organi za notranje zadeve in sodišči ter z vsemi drugimi institucijami, ki lahko kakorkoli pomagajo pri reševanju socialnega problema. Pomembno delovanje socialne službe je tudi na področju varstva nepopolnih družin: to je varstva nezakonskih otrok in otrok iz razvezanih zakonov, pri urejanju preživnin, očetovstva, dodelitve otrok ob razvezi, stikov med starši in otroki, ki ne živijo skupaj ter drugih problemov. Tudi na področju varstva družine otrok in mladoletnikov bi bilo potrebno izkazati načine in sredstva za bolj organizirano preventivno delovanje, nastale probleme pa bolj intenzivno in dosledno reševati z vsemi razpoložljivimi sredstvi. V občini zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov in posvetovalnic za zakonce in vzgojnih posvetovalnic ter sploh nikakršnih institucij, kamor bi se lahko obračali ljudje v težavah medsebojnih odnosov in vzgoje. Tudi klub zdravljenih alkoholikov bi lahko odigral pozitivno vlogo pri reševanju družinskih problemov.

V domeno socialnega skrbstva in socialne službe spada še vrsta drugih problemov, ki pa se pojavljajo v manjšem obsegu in zato ne terjajo večjih naporov službe socialnega varstva, je pa njihovo reševanje za družbo pomembno in potrebno za zaščito posameznikov in skupin prebivalstva. Med najpomembnejšimi nalogami socialnega skrbstva je tudi skrbništvo nad mladoletnimi osebami, ki so brez staršev in skrbništvo nad odraslimi osebami, ki jim je odvzeta opravilna sposobnost, sodelovanje pri določitvi osebnega imena otrokov, če se starši ne morejo sporazumeti o tem ali pa so neznan, odreditev, da se otroški dodatek nakazuje drugemu od staršev, če ga tisti, ki ga prejema ne uporablja za preživljanje otrok, odločanje o pravicah in denarnih pomočeh žrtvam fašističnega nasilja in civilnim žrtvam vojne in žrtvam vojnega materiala, odločanje o denarnih pomočeh družinskim članom edinega hranilca, ki je v obvezni vojaški službi in vse druge zadeve ter problemi, kadar gre za pomoč socialno ogroženim osebami, ki se same ne morejo rešiti iz stiske.

ORGANIZACIJA SOCIALNE SLUŽBE V OBČINI

Socialna služba je organizirana v oddelku za občo upravo in družbene službe. Do avgusta 1974 je vse strokovne naloge opravljal le en referent. Za socialno službo je delala še ena strojepiska in delno en referent za likvidacijo socialnih dajatev ter vodenje vidence o izplačilih in prejemkih socialnih pomoči. Od avgusta dalje pa opravljata strokovne naloge dva referenta (referentki). Strokovne naloge si delita tako, da opravlja ena referentka vse naloge v zvezi z varstvom družine, otrok in mladoletnikov. Kljub povečani kadrovski zasedbi pa ta zasedba še vedno ni v skladu z normativi, ki so določeni za delo v so-

cialni službi, po katerih bi naj eden socialni delavec opravljaj strokovne naloge za največ 4.500 prebivalcev. Ob taki zasedbi bi socialna služba v resnici imela možnosti opravljati svoje delo kar najbolj strokovno in poglobljeno ter se posvečati tudi analitskemu delu na področju socialne problematike. Kljub taki kadrovski zasedbi, ki ni idealna, pa socialna služba opravlja vse naloge, ki so ji dane z javnimi pooblastili in se loteva tudi drugih nalog, ki spadajo v njeno področje pa niso zakonsko določene. Večji del strokovno opravljenih nalog odpade na tako imenovano kurativno delo, t. j. na nudenje neposredne pomoči socialno ogroženim posameznikom; na odobravanje denarnih pomoči, urejanje zavodskega varstva odraslim osebam, razvrščanje v razvoju prizadetih otrok in mladoletnikov ter urejanje usposabljanja in posebnega šolanja zanje, naloge v zvezi z mladoletnimi prestopniki, skrbništvo, rejništvo ter varstvo družine. Manj časa ostane za prizadevanje na področju preventivnega delovanja, vendar socialna služba dokaj uspešno sodeluje s komisijami za socialno varstvo pri krajevnih skupnostih, upati pa je, da se bo to sodelovanje v prihodnje še okrepilo tako, da bi se pritegnilo k reševanju socialne problematike kar največ občanov. V manjši meri se socialna služba ukvarja tudi s statističnim zbiranjem podatkov o socialni problematiki. Podatke potrebuje za razna poročila organom širših družbenih skupnosti, zavodom za statistiko in organom občinske skupščine. Taki podatki pa služijo tudi socialni službi za usmerjanje svoje dejavnosti. Struktura in obseg nalog socialne službe je razvidna iz tabele, vendar tabela ne daje dejanske slike o obsegu opravljenih nalog in posegih socialne službe, ker se večina zadev preko leta večkrat obnovi in obravnava. Socialna služba pa isti osebi nudi večkrat letno pomoč. Reševanje večine zadev je povezano tudi s terenskim delom. Vsega tega pa zaradi neizdelane evidence v socialni službi ni mogoče številčno prikazati.

Socialno delo v šolah in delovnih organizacijah ni razvidno in organizirano. V zdravstvu pa se delno ukvarja s socialnim delom patronažna služba, ki je v veliko pomoč socialni službi pri občinski upravi.

PROGRAM IN BODOČE NALOGE

Program skupnosti socialnega skrbstva se skoraj v celoti pokriva s programom službe socialnega varstva in se opira predvsem na naloge, ki jih je že do sedaj opravljal socialna služba pri občinski upravi.

Vsebinska in finančna vrednost programa je razvidna iz priložene tabele. Vsebinska in stroški programa izhajajo iz nalog socialne službe, ki so pogojene s predpisi, s socialno problematiko v občini ter s kadrovsko zasedbo v socialni službi in s pogoji financiranja nalog socialnega skrbstva oziroma socialne službe.

Naloge socialne službe se bodo v l. 1975 nasproti letu 1974 povečale delno zaradi rastoče problematike na nekaterih področjih dela socialne službe (problemi alkoholizma, delikvence), delno pa tudi zaradi večje afirmacije socialne službe, ki spodbuja vedno več občanov, da iščejo zaščito in pomoč socialne službe v svojih stiskah, delno pa se povečuje obseg dela socialne službe zaradi boljše kadrovske zasedbe in večjega družbenega prizadevanja na nekaterih področjih socialnega dela (kot je intenzivnejše in doslednejše delo pri odkrivanju razvojno prizadetih otrok in skrb za njihovo usposabljanje in šolanje).

Stroški za datjave in dejavnosti socialnega skrbstva se povečajo nasproti letu 1974 predvsem zaradi povečanja življenjskih stroškov, delno pa tudi zaradi boljše kadrovske zasedbe.

Skupnost socialnega skrbstva pa si nalaga poleg navedenih finančno ovrednotenih nalog v letu 1975 še druge naloge in cilje, ki v letu 1975 še ne bodo finančno obremenjevale skupnosti, bodo pa imele pomen za nadaljnji razvoj socialnega skrbstva in socialne službe.

1. Tako si bo skupnost socialnega skrbstva, njeni organi in služba socialnega varstva prizadevala za povečanje možnosti zavodskega varstva ostarelih, onemoglih in bolehnih občanov. Zaradi tega bo navezala stike z domom upokojencev na Polzeli in domom oskrbovancev v Novem Celju ter morebiti tudi z do-

mom oskrbovancev v Impoljci zaradi sofinanciranja adaptacij ter razširitve dosedanjih zmogljivosti ter zagotovitve prostih mest za oskrbovance iz naše občine. Glede financiranja pa se bo povezala z občinskimi solidarnostnim skladom za stanovanjsko izgradnjo ter skladom za financiranje gradnje stanovanj upokojencem.

2. Skupnost socialnega skrbstva se bo prek socialne službe, zdravstvene službe in krajevnih skupnosti prizadevala za boljšo organizacijo postrežbe in nege ostarelih, onemoglih in bolnih oseb na domovih ter v drugih družinah.

3. Prizadevala si bo za zboljšanje stanovanjskih razmer ostarelih in osamelih občanov ter družin z otroki, ki sami ne morejo rešiti svojih stanovanjskih problemov ter se bo v ta namen povezovala s stanovanjsko skupnostjo, delovnimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi in društvi upokojencev.

4. Skupnost socialnega skrbstva si bo prizadevala tudi za ustanovitev kluba zdravljenih alkoholikov ter posvečala večjo skrb boju proti alkoholizmu. V ta namen se bo povezovala z zdravstveno službo, delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi.

5. Prizadevala si bo za povečanje družbene denarne pomoči in otroškega dodatka za otroke iz socialno ogroženih kmečkih družin.

6. Skupnost si bo prizadevala tudi za organiziranje celodnevnega varstva šolskih otrok tam, kjer to terja stanje in so dani pogoji. V ta namen se bo povezovala predvsem s temeljno izobraževalno skupnostjo, skupnostjo otroškega varstva, šolami, društvi prijateljev mladine in krajevnimi skupnostmi.

7. Skupnost socialnega skrbstva si bo prizadevala tudi za večjo pomoč kmečkim družinam pri vzgoji in varstvu otrok, ki jih ni mogoče zajeti v organizirano otroško varstvo v vzgojno-varstvenih oddelkih. V ta namen bo iskala primerne oblike pomoči in se bo povezovala s skupnostjo otroškega varstva, šolami, vzgojno-varstvenimi oddelki v občini, društvi prijateljev mladine in krajevnimi skupnostmi.

8. Skupnost socialnega skrbstva si bo prizadevala za razvoj socialnih služb v krajevnih skupnostih, šolah in delovnih organizacijah ter skušala zainteresirati za reševanje socialne problematike čim širši krog delovnih ljudi.

PREGLED

koristnikov zavodskega varstva in stalnih denarnih pomoči odraslih socialno ogroženih oseb ter stroškov v l. 1970 do 1974

Leto	Število oskrbovancev v soc. zavod.	Letni znesek izplačanih oskrbin	Število prejemnikov stal. družb. den. pomoči	Letni znesek izplačanih družb. den. pomoči	Letni znesek izplačanih enkrat. den. pomoči
1970	17	119.500	107	240.874	10.713
1971	15	173.900	106	240.022	15.500
1972	16	204.000	113	289.500	16.300
1973	22	292.000	113	326.300	17.110
I. poll. 74	21	168.600	114	178.900	20.212

Od zgoraj navedenega števila oskrbovancev v zavodih je bilo v zavodu za duševno in živčno bolne:

leta 1970	6 oskrbovancev
leta 1971	6 oskrbovancev
leta 1972	6 oskrbovancev
leta 1973	6 oskrbovancev
I. poll. 1974	7 oskrbovancev

Od celotnega zneska izplačanih enkratnih denarnih pomoči je bilo nakazano krajevnim skupnostim za izplačevanje enkratnih denarnih pomoči posameznim socialno ogroženim osebam:

leta 1970	7.000 din
leta 1971	12.500 din
leta 1972	12.500 din
leta 1973	13.000 din
I. poll. 1974	15.000 din

PREGLED

koristnikov in stroškov zavodskega varstva in rejništva otrok in mladoletnikov v letih 1970 do 1974

Leto	Število otrok in mladolet. v zavodih	Letni znesek izplačanih zavodskih oskrbnin	Število otrok in mladolet. v rejništvu	Letni znesek izplačanih rejnin
1970	14	131.856	3	6.900
1971	17	164.338	6	18.000
1972	23	231.187	5	25.950
1973	31	280.179	6	30.010
I. poll. 1974	33	137.000	9	25.850

Od zgoraj navedenega števila otrok in mladostnikov je bilo v vzgojnih zavodih:

1970	0
1971	2
1972	2
1973	3
1974	1

**GLASUJMO
DANES ZA
BOLJŠI JUTRI!**

PREGLED

zadev, ki jih je obravnavala služba socialnega varstva v l. 1974 in program za l. 1975

VRSTA — VSEBINA ZADEVE *	Obravnavano v l. 1974 (predv.)	Obravnavano v l. 1975 (predv.)
1. Stalna in začasna skrbništva za odrasle in mladoletne osebe	80	80
2. Varstvo odraslih oseb (alkoholizem, prestopništvo, obsojenci ipd.)	23	35
3. Denarne pomoči in zavodsko varstvo odraslih oseb	192	220
4. Varstvo žrtev fašističnega nasilja	35	35
5. Razvrščanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju	40	30
6. Zavodsko varstvo in usposabljanje otrok in mladoletnikov	55	55
7. Varstvo otrok in družine (stanovanjske razmere, varstvo otrok in vzgoja, otroški dodatek, zaposlitev staršev ipd.)	25	25
8. Nezakonska rojstva, preživnine, razveze	80	80
9. Mladoletni prestopniki	180	190
10. Otroški dodatek za soc. ogrožene kmečke otroke	160	160
11. Druge zadeve, ki niso zajete	15	20
12. Splošno (poročila, ankete, programi ipd.)	20	30
SKUPNO OBRAVNAVANIH ZADEV	895	970

TABELARNI PRIKAZ DEJAVNOSTI IN STROŠKOV SOCIALNEGA SKRBTVA

Namen	Štev. porabnikov 1974	Štev. porabnikov 1975	Porabljena sredstva 1974	Plan stroškov za l. 1974
I. IZDATKI ZA DAJATVE SOCIALNEGA SKRBTVA				
1. Stalne družbene denarne pomoči od tega jim je družbena denarna pomoč edini vir preživljanja	110	110	464.400	558.000
2. Začasna družbena denarna pomoč (dijaška)	21	22	155.000	194.000
3. Enkratna družbena denarna pomoč vključno enkratne zimske pomoči	3	3	12.000	15.000
4. Prispevek za zdravstveno varstvo občanov, ki prejemajo družbeno denarno pomoč	58	60	20.000	30.000
5. Stroški zdravljenja nezav. oseb	105	105	135.000	180.000
6. Druge oblike — pogrebne, rehabilitacija, ortopedski pripomočki	—	—	50.000	60.000
7. Oskrbovanci v splošnih zavodih	—	—	29.000	36.000
8. Oskrbovanci v posebnih soc. zavodih	23	25	269.000	310.000
9. Otroci v domovih zavodov za usposabljanje (POŠ, zavodi za delovno usposabljanje)	7	7	126.000	152.000
10. Otroci v vzgojnih zavodih PMD in VPD	35	40	376.000	418.000
11. Otroci v rejništvu	1	2	22.000	42.000
12. Pomoč družinam kadrovcev	10	10	76.000	90.000
13. Pomoč odpuščenim obsojencem in njihovim družinam	2	2	15.000	25.000
14. Ostale dajatve socialnega skrbstva — preživnine kmetom	2	2	17.000	20.000
	1	1	11.000	15.000
SKUPNI IZDATKI ZA DAJATVE SOCIALNEGA SKRBTVA			1.623.700	11.950.000

II. STROŠKI ZA INVESTICIJE

1974

1975

III. SREDSTVA ZA DELOVANJE SOCIALNO HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

	1974	1975
1. Občinski odbor RK	10.000	12.000
2. Klub zdravljenih alkoholikov	—	5.000
3. Zveza gluhih	3.000	4.000
4. Zveza slepih	3.000	4.000
5. Društvo telesnih invalidov	2.000	3.000
6. Društvo upokojencev	2.000	3.000
7. Društvo borcev za severno mejo	2.000	3.000
SKUPNI IZDATKI ZA DELOVANJE SOCIALNO HUMANITARNIH ORGANIZACIJ	22.000	34.000

IV. IZDATKI ZA DEJAVNOST SOCIALNEGA SKRBTVA

	1974	1975
1. Strokovne komisije za razvrščanje z motnjami v razvoju	6.000	6.000
2. Ostali stroški — novoletna jelka	15.000	20.000
SKUPNI IZDATKI ZA DEJAVNOST SOCIALNEGA SKRBTVA	21.000	26.000

V. DELAVCI NA PODROČJU SOCIALNEGA SKRBTVA

	1974		1975	
	Število	Sredstva za OD	Število	Sredstva za OD
1. Zaposleni strokovni delavci	1½	90.000	2	130.000
2. Administrativni in finančni delavci, ki delajo za socialno skrbstvo	1	48.000	1	54.500
3. Vodstveni delavci	½	52.000	1	116.600
SKUPAJ SREDSTVA ZA OSEBNE DOHODKE		190.500		301.100

VI. MATERIALNI IZDATKI

15 % sredstev OD + ocenjeno, ker se je dejavnost fin. pri org. občine	29.000	45.000
---	--------	--------

REKAPITULACIJA

	Realizacija 1974	Plan 1975
I. Izdatki za dajatve socialnega skrbstva	1.623.700	1.950.000
II. Stroški za investicije	—	—
III. Izdatki za delovanje socialno humanitarnih organizacij	22.000	34.000
IV. Izdatki za dejavnost socialne službe	21.000	26.000
V. Sredstva za osebne dohodke	190.000	301.100
VI. Materialni izdatki (ocena)	28.000	45.000
SKUPAJ	1.884.700	2.356.100

INICIATIVNI ODBOR
ZA USTANOVITEV SKUPNOSTI
SOCIALNEGA SKRBTVA
OBČINE MOZIRJE

Program dela samoupravne interesne kulturne skupnosti za leto 1975

V sodobnem družbenem življenju ima kultura enakopravno mesto sooblikovalca družbenega dela in razvoja. Kultura postaja vedno bolj pomemben soustvarjalec proizvodnega procesa. Tak proces pa terja vsestransko usposobljenost in razgledanega človeka tako proizvajalca kot tudi upravljalca.

Kulturna skupnost mora biti tisti samoupravni mehanizem, ki usklajuje potrebe in možnosti maksimalnega sodelovanja med izvajalcem in potrošnikom. Obseg dejavnosti in osnova za izračun njenega finančnega ovrednotenja določajo na eni strani potrebe, po drugi pa ekonomsko-finančne možnosti porabnikov.

Kulturne skupnosti del sredstev združujejo na republiški ravni za financiranje nalog, ki po svojem obsegu in značaju presegajo raven skupnosti v občini. Del teh sredstev pa se zopet pod določenimi pogoji vrne nazaj. Pri samoupravni interesni kulturni skupnosti so posebej poudarjene naloge za doseganje kulturnega minimuma glede prostorov in dejavnosti ter sodelovanje pri skrbi za celovito kulturno vzgojo mladine in odraslih.

V programu za leto 1975 so zajeta samo sredstva, ki so potrebna za redno kulturno dejavnost na nivoju občine. Tu niso upoštevana sredstva, ki jih združujemo v kulturni skupnosti Slovenije.

1. Gledališka dejavnost 80.000

Pod to dejavnost zajemamo financiranje gledaliških skupin občinskih prosvetnih društev, gostovanja gledališčnikov v naši občini, sofinanciranje mladinskih gledaliških predstav, mentorstvo pri režijah in gledališko vzgojo.

2. Glasbena dejavnost 109.000

Sofinanciranje godbe na pihala, revija mladinskih pevskih zborov, revija odraslih pevskih zborov, koncerti in gostovanja, sofinanciranje medobčinskih srečanj, sofinanciranje ogleda opernih in baletnih predstav za mladino in odrasle.

3. Knjižnična dejavnost 285.000

To so minimalna sredstva, ki so potrebna za redno dejavnost občinske knjižnice, nadalje sofinanciranje študijske knjižnice v Celju, ure pravljic za otroke in literarni večeri oziroma pogovori z bralci.

4. Spomeniško varstvo 176.000

Sofinanciranje Zavoda za spomeniško varstvo v Celju, oskrbovanje in obnavljanje spomenikov NOB, zbiranje etnografskega gradiva in vzdrževanje ostalih kulturnih spomenikov.

5. Arhivska dejavnost 27.100

Sofinanciranje Zavoda za zgodovinski arhiv v Celju.

6. Likovna in galerijska dejavnost 15.000

Sofinanciranje likovnih razstav in likovno-estetska vzgoja.

7. Muzejska dejavnost 66.000

Sofinanciranje Muzeja revolucije in Pokrajinskega muzeja v Celju ter sodelovanje pri urejanju prostorov za etnografske eksponate.

8. Literarno-založniška dejavnost 30.000

Sofinanciranje občinskega glasila Savinjske novice in zbiranje ter evidentiranje ljudskih običajev in jezikovnih posebnosti.

9. Kinematografska dejavnost 23.000

Sredstva so potrebna za pokrivanje deficitarnosti kinematografov v občini in za filmsko vzgojo.

10. Kulturni domovi in klubska dejavnost 40.000

Pomoč za redno vzdrževanje domov, nagrajevanje društev po njihovi dejavnosti ter organizacija klubskih debatnih večerov.

11. Folklorna dejavnost 20.000

Gostovanje folklornih skupin v občini, ožvitev folklornih skupin v občini ter folklorna vzgoja.

12. Druge dejavnosti 52.000

Sofinanciranje proslav, kulturnih programov ob 30-letnici osvoboditve, sofinanciranje hortikulture dejavnosti in dotacija Radiu Celje.

13. Stroški strokovne službe 80.000

Osební dohodki in nagrade strokovnim sodelavcem izvršilnega organa SIKS, materialni, bančni in drugi stroški.

14. Investicijska dejavnost 220.000

Adaptacije in ureditve dvoran in domov, ki služijo kulturnim namenom na območju občine Mozirje.

15. Obvezna rezerva 12.757

16. Nerazporejena sredstva 39.060

Ta del sredstev se bo razporedil med izvajanjem programa v letu 1975 tja, kjer bo potrebno po sklepu izvršilnega organa SIKS Mozirje.

Celotna sredstva po tem programu znašajo tako 1.275.750 din, kar znaša minimum sredstev potrebnih za realizacijo tega programa in za katerega se smatra, da bo vsaj minimalno zadostil kulturnim potrebam naših delavcev in občanov.

Sredstva so se nasproti lanskim povečala v soglasju s priporočili kulturne skupnosti Slovenije. Ob prevzemanju novih obveznosti in ob obstoječem stanju kulturnih dejavnosti je znesek vsekakor zelo skromen in dejansko predstavlja ekonomsko-finančne možnosti porabnikov, nikakor pa ne predstavlja vseh kulturnih želja potrošnikov.

PROGRAM IN FINANČNA KVANTIFIKACIJA ZA FINANCIRANJE TELESNOKULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI MOZIRJE ZA LETO 1975

I.

Telesnokulturno področje je bilo v občini v lanskem letu prvič vključeno v proces družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, saj je bila — kot je znano — ustanovljena temeljna telesnokulturna skupnost v občini in telesnokulturna skupnost SR Slovenije šele konec leta 1973. Glede na to lahko ugotovimo, da je bila prva in najpomembnejša

naloga takrat ustanovljene temeljne telesnokulturne skupnosti v občini realizacija celotnega procesa dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja z vsemi nalogami, ki jih je bilo potrebno ob tem uresničiti.

Vključitev telesnokulturne dejavnosti v proces družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja je izrednega pomena za razvoj te dejavnosti v prihodnje. Z njim je bilo prvič omogočeno telesni kulturi predstaviti celotno dejavnost, njene kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne smotre in naloge ter neposredno dogovarjanje o programih in združe-

vanju sredstev z delovnimi ljudmi in občani. Delovni ljudje so dokazali, da razumejo pomen telesnokulturne dejavnosti za celovit razvoj človeka in njegove osebnosti ter družbe kot celote in spoznali potrebo po samoupravni opredelitvi položaja telesne kulture, še zlasti zaradi dosedanje zaostalosti in nerazvitosti tega področja družbenega življenja.

Ob tem pa je potrebno znova poudariti temeljno vsebinsko usmeritev na področju telesne kulture, to je uresničevanju družbene vloge telesne kulture kot jo opredeljuje nova slovenska ustava. Telesna kultura je pravica in dolžnost slehernega delovnega človeka in občana, zato je potrebno še naprej ustvarjati možnosti za udejstvovanje na tem področju čim širšemu krogu delovnih ljudi in občanov še zlasti mladini in uveljaviti ter razvijati take samoupravne odnose, ki bodo telesni kulturi zagotovila hitrejši vsestranski razvoj.

Z zagotovitvijo relativno ugodne materialne osnove je bila prvič dana telesni kulturi možnost celovitega pristopa razreševanja njene problematike. Razumljivo je, da ni mogoče ob vsej njeni dosedanji zaostalosti pričakovati takojšnjih in vidnih premikov v množičnosti in kakovosti, ker je tudi na tem področju (kot na drugih) mogoče doseči pomembnejše rezultate le v daljšem časovnem obdobju. Navsezadnje rezultati te dejavnosti niso izključno odvisni od njenih materialnih pogojev (še zlasti finančnih), ampak tudi od kadrov, od celovitega pristopa in razreševanja te problematike, od temeljnih organizacij združenega dela ter drugih oblik združevanja delovnih ljudi in od mnogih drugih. Ne glede na opisano pa moramo omeniti pomembne pozitivne premike na področju telesne kulture v občini in tudi v SR Sloveniji, ki kažejo, da bo mogoče v relativno krajšem časovnem obdobju (v obdobju naslednjega srednjeročnega programa) doseči ob večji zavzetosti telesnokulturnih delavcev in ob takem odnosu delovnih ljudi in občanov do telesne kulture pomembne rezultate.

Ob tem moramo omeniti nekatere letošnje rezultate:

— bolj množično je udejstvovanje občanov in delovnih ljudi kljub temu, da z doseženimi uspehi še zdaleč ne moremo biti zadovoljni;

— šolska športna društva ter aktivni klubi in društva pri temeljnih organizacijah združenega dela so vedno pomembnejše celice združevanja aktivnih udeležencev; kažejo se prvi zametki dejavnosti v krajevnih skupnostih;

— za izgradnjo objektov za telesno kulturo, športno rekreacijo in šport je bilo v letu 1974 namenjenih več kot polovica zbranih finančnih sredstev. Tako smo že v prvem letu delovanja temeljne telesnokulturne skupnosti dosegli na tem področju vidne rezultate. Ker pa na tem področju še vedno zelo zaostajamo, bomo morali tudi v prihodnje v ta namen določiti večji del zbranih finančnih sredstev;

— večja udeležba članov delovnih kolektivov na sindikalnih delavskih športnih igrah gozdarjev, lesarjev in gradbincev;

— bolj organizirana tekmovanja v nekaterih športnih panogah v merilu občine;

— večja udeležba na množični akciji »Po poteh partizanske Ljubljane«.

Manj pa je bilo v prvem letu delovanja TTKS storjenega na področju množičnih akcij. Udejstvovanje občanov pod geslom »TRIM« je še nezadovoljivo, čeprav je bila v letu 1974 v Mozirju zgrajena prva TRIM steza v občini. Tudi ostale akcije, kot so: kolesarjenje, hoja, plavanje, smo nekoliko zanemarili. Zato bo treba prav množičnim akcijam posvetiti v letu 1975 več pozornosti.

Tudi na kadrovske področju nismo dosegli zaželenih rezultatov, čeprav je bilo vloženi precej naporov pa tudi finančna sredstva so bila za to dejavnost v letu 1974 na razpolago.

Tu so našteje le nekatere naloge, ki morajo dobiti prednost v programu TTKS za leto 1975.

II.

Osnovno programsko izhodišče in dolgoročna konstatacija naših prizadevanj, skladno z načelnimi izhodišči, je vključevanje čim večjega števila prebivalstva v vse oblike telesnokulturne dejavnosti, ki pomeni osnovni kriterij razvitosti telesne kulture v občini in SR Sloveniji. Naš napor mora biti zato usmer-

jen v odstranjevanje še vedno pričujočih zaprek za telesnokulturno udejstvovanje, katerih vzrok moramo iskati tudi v različnem socialnem položaju ljudi. Da bi čim učinkoviteje uresničevali ta cilj, ki smo si ga zastavili že v programu za leto 1974, je potrebno osredotočiti prizadevanja na naslednja najpomembnejša področja:

1. Množičnost, ki postaja osnovna usmeritev vseh naših prizadevanj in akcij na področju telesne kulture. Posebno pozornost bomo v letu 1975 namenili telesni vzgoji in šolskemu športu v vzgojno-izobraževalnemu procesu, da bi tako ustvarili trdno osnovo za stalno in redno udejstvovanje delovnih ljudi in občanov v množičnih oblikah telesnokulturne dejavnosti. Po drugi strani bomo naša prizadevanja usmerili v ustvarjanje pogojev za športno rekreativno dejavnost ljudi v najširšem pomenu besede.

Množično telesnokulturno dejavnost delovnih ljudi in občanov bomo v zaključni fazi manifestirali z naslednjimi pomembnimi akcijami:

a) množična manifestacija v hoji, ki naj doseže svoj vrh na pohodu »Po poteh tovarništva in spominkov« v Ljubljani ob 30-letnici osvoboditve;

b) teki v obliki jesenskega in spomladanskega kroša in najrazličnejše TRIM in druge akcije;

c) kolesarjenje, ki mora v prihodnje postati pomembna dnevna aktivnost velikega dela prebivalstva.

2. Kadrovska problematika je najobčutljivejše in najzahtevnejše področje, ki je že v dosedanjem delu bilo deležno posebne pozornosti, vendar so bili doseženi skromni rezultati. V ospredje se postavljajo vse oblike izobraževanja, v začetni fazi predvsem amaterskih kadrov in obvezno strokovno izpopolnjevanje vseh profilov delavcev na telesnokulturnem področju.

3. Izgradnja objektov za telesno vzgojo, športno rekreacijo in šport ostaja tudi v letu 1975 (in gotovo še tudi v prihodnje) primarna naloga na področju telesne kulture v občini zlasti še, ker na tem področju še vedno zelo zaostajamo.

4. Pomembna funkcija TTKS bo v letu 1975 sodelovanje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi, organizacijami združenega dela in drugimi, s katerimi bo potrebno urejati nekatera sorodna ali skupna vprašanja.

III.

Za uresničitev nalog, ki jih vsebuje program temeljne telesnokulturne skupnosti Mozirje in TKS SR Slovenije za leto 1975 pa bo treba s samoupravnim sporazumom zagotoviti potrebna finančna sredstva. V kolikor bi na podlagi skupnega dogovora v republiki in občini ostala za leto 1975 enaka stopnja, kot je bila v letu 1974, to je 0,51 % od kosmatih osebnih dohodkov ob upoštevanju 12 % porasta na račun nominalnega dviga osebnih dohodkov v letu 1975, bi v občini zbrali v letu 1975 za potrebe:

— temeljne telesnokulturne skupnosti	740.000 din
— sofinanciranje TKS SR Slovenije	160.000 din

Skupaj:	900.000 din
---------	-------------

Podrobna finančna kvantifikacija programa telesnokulturne dejavnosti TTKS Mozirje za leto 1975 je naslednja:

I. STROŠKI AKCIJ ZA RAZVOJ MNOŽIČNOSTI

1. Šolska športna tekmovanja v LO športnih panogah	15.000 din
2. Množična in športna tekmovanja v košarki, nogometu, namiznem tenisu, atletiki, smučanju, smučarskih skokih, šahu in druga	182.600 din
3. Planinstvo in rekreacija	25.000 din

II. STROŠKI IZGRADNJE NOVIH ŠPORTNIH OBJEKTOV IN VZDRŽEVANJE TER OBNOVA OBSTOJEČIH

1. Ljubno ob Savinji	
— stroški izgradnje nove garderobe za nogometni klub	54.000 din

— dograditev in popravilo obstoječih treh smučarskih skakalnic ter izgradnja sodniških stolpov	36.900 din
2. Luče	
— izgradnja nove smučarske vlečnice	120.000 din
3. Gornji grad	
— izgradnja nove smučarske vlečnice	60.000 din
4. Mozirje	
— dograditev in obnova obstoječih športnih igrišč	89.500 din
— popravilo in vzdrževanje telovad. doma »Partizan«	39.500 din
5. Šmartno ob Dreti	
— dograditev športnih igrišč	20.000 din
6. Rečica ob Savinji	
— dograditev obstoječih športnih igrišč	25.000 din

III. STROŠKI VADITELJSKEGA IN ORGANIZACIJSKEGA KADRA V OSNOVNIH NOSILCIH TELESNOKULTURNE DEJAVNOSTI

1. Stroški tečajev in seminarjev za neprofesionalne vaditelje	22.500 din
---	------------

IV. STROŠKI ZA DELOVANJE TTKS

1. Materialni in funkcionalni stroški za delovanje TTKS	35.000 din
---	------------

V. STROŠKI NABAVE MANJSIH ŠPORTNIH REKVIZITOV

1. Stroški nabave pokalov, diplom, medalj ipd.	5.000 din
--	-----------

VI. SOFINANCIRANJE STRELSKE IN TABORNIŠKE ORGANIZACIJE V OBCINI

1. Dotacija strelski in taborniški organizaciji v občini	10.000 din
--	------------

SKUPAJ: 740.000 din

Program samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje za leto 1975

SKRB ZA PRAVILNO USMERJANJE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA

Samoupravna skupnost za zaposlovanje Velenje zajema s svojim delom območje šestih občin: Dravograd, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje.

Osnovne službe, ki v okviru skupnosti za zaposlovanje skrbijo za pravilno politiko zaposlovanja so: zaposlovanje in posredovanje, poklicno usmerjanje, poklicno izobraževanje ter analitika.

Program dela teh služb ter sredstva, potrebna za njegovo realiziranje, prikazujemo v nadaljevanju.

ZAPOSLOVANJE IN POSREDOVANJE

1. Vsem iskalcem dela na področju občine, tako tistim, ki se prvič zaposlujejo, kot tistim, ki menjajo zaposlitev, bo zagotovljena strokovna in celovita obravnava, s čimer bo omogočeno posredovanje zaposlitve kandidatom v skladu z zahtevami delovnih mest in OZD, da pri sprejemanju delavcev upoštevajo ekonomske, strokovne in socialne kriterije družbeno dogovorjene kadrovske politike.

2. Tekoče potrebe OZD po delavcih bodo obravnavane po metodoloških in po strokovnih enotnih sistemih, ki zagotavljajo celovito spoznavanje prostih delovnih mest ter pogojev dela, hkrati pa tudi občane pregled nad možnostmi za zaposlitev celotne občine, regije pa tudi republike.

3. Vse priliv strokovnih kadrov (diplomantov srednjih, višjih in visokih šol), bo posebej vključen v posredovalne obravnave.

4. Težje zaposljivi iskalci zaposlitve (invalidi, kategorizirana mladina in druge osebe, ki so zaradi psihofizične ali osebno-socialne prizadetosti težje zaposljivi, bodo deležni še posebnih zdravstvenih, psiholoških, socialnih in kombiniranih obravnav).

5. Vse eventualne presežke delavcev, do katerih bi prišlo zaradi ekonomskih ali tehnoloških razlogov, bomo pravočasno ugotavljali in na podlagi samoupravnega dogovarjanja in sodelovanja med OZD in skupnostjo za zaposlovanje poskrbeli za pravočasno preusmeritev v drugo zaposlitev.

6. Za pospeševanje prostorske mobilnosti bomo nadaljevali izvajanje že obstoječega in uveljavljenega informacijskega sistema o ponudbi in povpraševanju (dnevne preglednice, javne objave in informacije).

7. V skladu z določbami družbenega dogovora o zaposlovanju v tujini, bomo izdelali točne preglede nad ekonomsko emigracijo posamezne občine.

Vse zaposlene v tujini bomo obveščali o možnostih zaposlitve doma. Naša politika zaposlovanja na tujem bo tudi v 1975. letu negativna.

8. Sodelovanje pri snovanju in načrtovanju gospodarskega razvoja in novih produkcijskih kapacitet v občini, s posebnim oziranjem na možnosti in zagotovitev potrebnega kadrovskega potenciala v kraju, oziroma pri načrtovanju možnosti izgradnje novih kapacitet za zaposlovanje zdomcev.

9. V relacijah medrepubliškega zaposlovanja si bomo posebej prizadevali, da delo na tem področju organiziramo na odgovarjajoč nivo. Treba po iskati še dodatne skupnosti za zaposlovanje v teh republikah, ki so nam pripravljene kriti manjkajoče kadre.

Vztrajali bomo predvsem na tem, da se to posredovanje zaposlitev izvaja preko skupnosti za zaposlovanje in da se vsa selekcija ustrezno izvrši že v kraju bivanja delavcev.

10. V OZD in TOZD bomo nenehno dajali iniciative in nasvete za izvrševanje strokovne kadrovske funkcije in politike. Pri tej dejavnosti so zlasti važna področja profiliranja zahtev delovnih mest in izdelava racionalnih sistemizacij delovnih mest.

V prihodnjem letu bomo tudi nadaljevali s preverjanjem optimalnosti obstoječih kapacitet sistemizacij v OZD.

POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Strokovno usposabljanje in izobraževanje začasno brezposelnih delavcev bo orientirano predvsem na:

- posredovanje osnovne poklicne izobrazbe tistim, ki te izobrazbe nimajo,
- usklajevanje med suficitarnimi in zlasti deficitarnimi panogami,
- organizacija posebnih izobraževalnih akcij, za katere šole ne izobražujejo,
- skupno načrtovanje izobraževalnih dejavnosti z delovnimi organizacijami in drugimi skupnostmi, zlasti glede usmerjenega izobraževanja,
- racionalno izvajanje prekvalifikacij in drugih izobraževalnih oblik,
- poenotenje in izvajanje metod in postopkov na področju strokovnega izobraževanja začasno nezaposlenih delavcev.

POKLICNO USMERJANJE

Na področju poklicnega usmerjanja bo skupnost za zaposlovanje:

- pomagala osnovnim šolam pri poklicnem usmerjanju: sodelovala pri pripravi programov poklicnega usmerjanja na osnovnih šolah; pripravljala bo inštruktažne seminarje za vse vodje poklicnega usmerjanja na osnovnih šolah in nove sodelavce šolskih

svetovalnih služb; posredovala gradiva za potrebe poklicnega usmerjanja osnovnim šolam; testirala učence 5. razredov ter interpretirala testne rezultate z namenom, da bi pomagala pri objektivnem spoznavanju učenceve osebnosti;

— poklicno usmerjala učence osnovnih šol: pri vseh oblikah poklicne vzgoje, prosvetljevanja, informiranja in svetovanja, teži skupina za poklicno usmerjanje za tem, da bi spremenila miselnost ženske mladine pri odločanju samo za ženske poklice; doseči želi, da bi se čimveč mladine vključilo v deficitarne poklice (predvsem za pedagoške poklice, kadetske in vojaške šole) in čim manj v suficitarne poklice; vse učence, ki zaključujejo obvezno šolanje bo skupina za PU anketirala in testirala, pripravila bo predavanja za vse učence 7. in 8. razredov osnovnih šol ter posebej še za starše teh učencev (predavanja so kompletirana s prikazovanjem filmov o poklicnem usmerjanju); dajala bo individualno pomoč pri izbiri poklica oziroma šole; pomagala bo iskati učno mesto ali štipendijo;

— poklicno usmerjala dijake srednjih šol s tem, da bo sodelovala pri izboru učencev osnovnih šol za sprejem v 4 in 5-letne srednje šole na osnovi podatkov, zbranih v osnovnih šolah; nudila pomoč dijakom 1. razredov srednjih šol, ki iz objektivnih razlogov niso bili uspešni (deficit predznanja, neprilagojenost novemu okolju itd.); anketirala in testirala maturante gimnazij in na osnovi dobljenih podatkov individualno svetovala pri izbiri študija; organizirala predavanja za 3. in 4. razred gimnazije o možnostih in pogojih nadaljnega šolanja ter posredovala podatke o maturantih gimnazij »centru za razvoj univerze«;

— sodelovala bo pri štipendiranju mladine: opravi bo tehnično-administrativno strokovne naloge v zvezi s štipendiranjem za RIS, Skupščino občine Radlje ob Dravi (po dogovoru tudi za ostale skupščine); evidentirala, urejala in spremljala štipendiranje na nivoju skupnosti za zaposlovanje Velenje;

— opravljala evidentično-analitične naloge ter publicistične dejavnosti na področju poklicnega usmerjanja; vodila evidenčni karton osnovnih šol, analizirala vključevanje v šolo, uk ali zaposlitev vseh učencev, ki so zaključili obvezno šolo; analizirala ankete učencev 8. razreda;

— pripravila bo publikacijo »Informacija o prostih učnih mestih in štipenditorjih« za področje našega zavoda;

— sodelovala bo pri obravnavi težje zaposljivih kandidatov; pri obravnavi kandidatov za sprejem na delo; pri izboru kandidatov za zahtevnejša strokovna in vodilna delovna mesta; pri izboru kandidatov za usposabljanje oziroma preusposabljanje ter pri obravnavi mladine, ki se želi po končanem obveznem šolanju zaposliti;

— sodelovala bo pri organizaciji visokošolskega dneva za srednješolce in pri organizaciji ekskurzije v šolo za miličnike-kadete.

S temi nalogami in z vsemi drugimi, ki bodo aktualne v letu 1975, bo skupnost za zaposlovanje na področju poklicnega usmerjanja prispevala k ciljem, ki izhajajo iz naših družbeno-ekonomskih potreb.

ANALITIKA IN STATISTIKA

V sklopu nalog službe za zaposlovanje, predstavlja analitika potrebno podlago, s pomočjo katere se odvija njena operativna dejavnost na raznih področjih dela, istočasno pa bodo rezultati analiz služili družbenopolitičnim in samoupravnim skupnostim pri oblikovanju politike zaposlovanja in kadrovske politike na sploh. V skladu s cilji dokumentov o družbeno-ekonomskem razvoju Slovenije in sklepi stališč 7. kongresa ZK Slovenije ter 10. kongresa ZK Jugoslavije, bodo tudi naloge analitike usmerjene v letu 1975 predvsem na naslednja področja:

— planiranje kratkoročnih in srednjeročnih potreb po kadrih, ki predstavlja še vedno najšibkejšo točko celotnega planiranja, tako na ravni organizacij združenega dela, kot v občinskih merilih;

— fluktuacija kadrov, ki zavzema z visoko konjunkturo v zaposlovanju čedalje večji obseg in povzroča ogromno ekonomsko škodo, ki pa se je v organizacijah združenega dela ne zavedajo dovolj. Ugotavljanje dejanskega obsega hotene fluktuacije, kakor tudi prikaz približnega obsega izgub, ki s tem nastajajo, bo ena naslednjih nalog analitike;

— ugotavljanje strukture dela in delovnih mest po panogah gospodarskih dejavnosti, predstavlja osnovo za načrtnejše reševanje razvoja šolstva na posameznih območjih;

— ugotavljanje poklicev, pri katerih prihaja do večjih neskladij med ponudbo in povpraševanjem;

— ugotavljanje številčnega gibanja delovnih potencialov po posameznih občinah na območju zavoda;

— ostale tekoče naloge, ki se pokažejo aktualne med letom, tako pri organizacijah združenega dela; kot ostalih interesnih skupnostih.

POTREBNA FINANČNA SREDSTVA ZA 1975. LETO

Pri potrebnih sredstvih so upoštevani predvsem naslednji vidiki:

— planiranje priliva sredstev iz prispevka za zaposlovanje po stopnji prispevka 0,20 %;

— planiranje izdatkov za gmotno preskrbo in socialno zavarovanje;

— planiranje izdatkov za pripravo delavcev za zaposlitev;

— planiranje potrebnih sredstev za delo zavoda in kritje materialnih stroškov, osebnih dohodkov in internih skladov zavoda;

— planiranje sredstev za skupne zadeve zaposlovanja.

Potrebna sredstva in njihova delitev bo v 1975. letu po občinah naslednja:

Dohodki

iz prispevka za zaposlovanje po stopnji 0,20 %:

Dravograd	300.000
Mozirje	360.000
Radlje ob Dravi	360.000
Ravne na Koroškem	787.000
Slovenj Gradec	430.000
Velenje	2.280.000
Ostali dohodki	4.517.000
	10.000

SKUPAJ DOHODEK 4.527.000

Izdatki

za gmotno preskrbo	1.200.000
za poklicno usmerjanje	1.458.000
za delo zavoda	2.946.100
15 % za medzavodska sredstva	677.550

SKUPAJ IZDATKI 6.281.650

MANJKO — 1.754.650

bo zavod, kot enotna rizična skupnost, kril iz medzavodskih sredstev.

**GLASUJMO
DANES ZA
BOLJŠI JUTRI**

Program skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za leto 1975

V občini Mozirje je 1981 upokojencev, t. j. en upokojenec na 1,6 zaposlenih, razmerje v SRS je 1 : 3,5

Zavarovanci in upokojenci, organizirani v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je enotna za SR Slovenijo, uresničujejo samoupravna ustavna načela, temelječa na delegatskem sistemu, v skupščini skupnosti in njenih organih ter v konferenci v občinah. Značilno za skupnost je, da delovni ljudje v njej na podlagi rezultatov minulega dela in po načelih vzajemnosti in solidarnosti uresničujejo pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Zavarovanci in upokojenci v skladu z zakonom in drugimi samoupravnimi akti zagotavljajo zase in za svoje družinske člane:

- starostno pokojnino — za primer starosti;
- invalidsko pokojnino, poklicno rehabilitacijo in ustrezno zaposlitev z denarnimi nadomestili — za primer izgubljene ali zmanjšane delovne sposobnosti;
- invalidnino — za primer telesne okvare;
- družinsko pokojnino — za primer zavarovančeve ali upokojenčeve smrti;
- dodatek za pomoč in postrežbo, varstveni dodatek, prispevek za rekreacijo upokojencev idr.

V skupnosti si zagotavljajo socialno varnost okoli 716.000 zavarovancev, ki prispevajo sredstva za realizacijo pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Po stanju v mesecu juniju 1974 je v Sloveniji 196.307 upokojencev, od tega:

starostnih — 95.490, invalidskih — 50.089, družinskih — 50.728.

Tako pride na 3,5 aktivnih zavarovancev en upokojenec. Približno takšno razmerje je že nekaj let nazaj, ker je stopnja rasti števila upokojencev približno enaka kot stopnja rasti števila zavarovancev. Za leto 1975 se predvideva, da bo okoli 204.000 upokojencev in 9.500 uživalcev drugih denarnih dajatev.

Temeljni program skupnosti je realizacija pravic zavarovancev ter zagotovitev in ohranitev realne vrednosti pokojnin in drugih denarnih dajatev. Z uskladitvijo pokojnin na podlagi povečanja povprečnega nominalnega osebnega dohodka na zaposlenega v preteklem letu se je zaradi večjega porasta življenjskih stroškov realna vrednost pokojnin zmanjšala v letu 1973 za 2,1 %, v letu 1974 pa se predvideva — kljub izjemnemu povečanju pokojnin s 1. 8. 1974 — nadaljnje zmanjšanje realne vrednosti pokojnin še za 4,7 %. Povprečna starostna pokojnina z varstvenim dodatkom v prvih sedmih mesecih t. l. je znašala 1.760,08 dinarjev, po povečanju s 1. 8. 1974 pa znaša okoli 1.895 dinarjev, poprečje za leto 1974 bo znašalo okoli 1.816 dinarjev. Ob predvidevanjih, da bo znašal povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega 2.868 dinarjev, bo znašala v tem letu povprečna starostna pokojnina okoli 63,3 % povprečnega osebnega dohodka, kar je znatno manj kot v letu 1973 (68,5 %).

Primerjava povprečnih starostnih pokojnin s povprečnim osebnim dohodkom po skupnostih v Jugoslaviji pokaže, da so pokojnine v Sloveniji relativno najnižje, pri čemer pa niti ni upoštevano, da je povprečna pokojninska doba v Sloveniji najdaljša. Povprečno mesečno izplačilo pokojnin na enega uživalca v primerjavi s povprečnim osebnim dohodkom je znašalo v letu 1973: v SFRJ 74,8 %, v BiH 76,4 %, v Črni gori 83,8 %, v Hrvaški 69,7 %, v Makedoniji 72,0 %, v Sloveniji 68,5 %, v Srbiji 80,7 %, v Vojvodini 72,5 % in na Kosovem 82,1 %.

V letu 1974 so vse ostale skupnosti ta razmerja zaradi večjega povečanja pokojnin s 1. 1. 1974 (od 19 % do 22 %) in med letom 1974 ohranile ali celo povečale. S tem so v večini skupnosti ohranile svojo realno vrednost, v skupnosti Hrvaške in Srbije pa so povprečne starostne pokojnine tudi v nominalnem znesku večje kot v skupnosti Slovenije.

Takšno stanje pokojnin in drugih denarnih dajatev v republiki Sloveniji terja, da se uskladitvi pokojnin s 1. 1. 1975 posveti največja skrb. Zato bo treba pokojnine povečati najmanj za odstotek porasta nominalnega osebnega dohodka na zaposlenega v letu 1974 nasproti letu 1973, v letu 1975 pa tekoče spremljati vsa gibanja, ki vplivajo na vrednost pokojnin in drugih denarnih dajatev.

Pomembna dejavnost skupnosti je rehabilitacija in zaposlovanje delovnih invalidov, ki terja vsestransko in nenehno povezovanje z organizacijami združenega dela ter drugimi za varstvo delovnega človeka pristojnimi dejavniki. Denarna sredstva, ki se porabijo za to področje zavarovanja, predstavljajo okoli 2,5 % celotnih izdatkov skupnosti.

Glede na to, da je skupnost plačnik raznih prispevkov (za zdravstveno varstvo, za otroški dodatek in za otroško varstvo, stanovanjski) je potrebno nježno sodelovanje pri dogovarjanju in sporazumevanju o razreševanju problematike na teh področjih. Izdatki za prispevke znašajo okoli 14 % vseh izdatkov.

Od stanovanjskega prispevka, ki znaša 4 % od neto izplačanih pokojnin, se odvaja 1,2 % (30 %) v solidarnostne stanovanjske sklade občin, 2,8 % (70 %) pa v sklad za stanovanjsko graditev-skupnosti, ki ga upravlja poseben upravni odbor. Sredstva sklada skupnosti so evidenčno razdeljena po občinah in jih upravni odbor skladno s stanovanjsko politiko v posamezni občini in sodelovanju in v soglasju s pristojnimi dejavniki usmerja zlasti v obliki dotacij za gradnjo domov za stare ljudi, deloma pa tudi za kreditiranje nakupa stanovanj v družbeni lasti.

Stroški izvajanja, ki obsegajo izdatke za samoupravo, za strokovno službo, bančne in poštne stroške, obresti za kredite, stroške za informativno in znanstveno-raziskovalno dejavnost ter drugo, so v razmerju do skupnih dohodkov nizki (1,7 %). Pomembno je nadaljevanje modernizacije službe in razvijanje znanstveno-raziskovalnega dela na tem področju. Uvajanje naprednih tehničnih dosežkov v službo skupnosti ne bo pomembno le za njene potrebe, temveč tudi za potrebe drugih zainteresiranih institucij. Pri tem so mišljene zlasti raznovrstne možne računalniške obdelave podatkov o aktivnih zavarovancih in upokojencih.

Z dohodki pokojninskega in invalidskega zavarovanja v letu 1975 bo treba zagotoviti:

- kritje tekočih obveznosti v skladu z veljavnimi predpisi;
- oblikovanje rezerv zaradi zagotovitve rednega izplačevanja pokojnin ob minimalnem najemanju kreditov.

Problem pomanjkanja obratnih sredstev, ki terja redno najemanje premostitvenih kreditov, je za skupnost iz leta v leto bolj pereča. Normalno poslovanje skupnosti terja zagotovitev potrebnih obratnih sredstev v višini 10 % letnih izdatkov.

PROGRAMSKA IZHODIŠČA

Ocena izdatkov in dohodkov v letu 1974

Izdatki skupnosti bodo za leto 1974 okoli 174 milijonov din (3,9 %) večji od finančnega načrta skupnosti iz naslednjih razlogov:

— denarne dajatve bodo za približno 99 milijonov din večje od načrtovanih, zaradi valorizacije pokojnin med letom in nekoliko večjega porasta števila upokojencev;

— stroški rehabilitacije bodo večji za približno 11 milijonov din, zaradi visokega porasta oskrbnin in valorizacije osebnih dajatev;

— preseženi bodo tudi izdatki za prispevke drugim skupnostim. Načrtovani so bili namreč v skladu z družbenim dogovorom, kasneje pa je večina skupnosti zdravstvenega zavarovanja in varstva povišala stopnje, ki bremenijo skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Dohodki skupnosti bodo skupno za okoli 271 milijonov din (6 %) večji od načrtovanih, predvsem za

radi večjega porasta osebnih dohodkov, kot osnove za plačil o prispevkov. V načrtovanih okvirih se realizirajo povračila oziroma obveznosti federacije in republike, medtem ko je dohodek od prispevka za tekočo valorizacijo pokojnin nižji od načrtovanega.

Pričakovani presežek dohodkov nad izdatki v višini 97 milijonov din bo konec leta 1974 razporejen v poslovno rezervo za obratna sredstva, da se vsaj delno uredi finančno poslovanje skupnosti, ki je sedaj možno le z najetjem visokih bančnih kreditov (140—180 milijonov din mesečno) za izplačilo pokojnin.

OCENA REALIZACIJE IZDATKOV V LETU 1974

	(v milij. din)
— denarne dajatve	3.874,9
— prispevki 16 % od denarnih dajatev	620,0
— rehabilitacija	104,6
— stroški izvajanja	80,3

Skupaj izdatki: 4.679,8

OCENA REALIZACIJE DOHODKOV ZA LETO 1974

	(v milij. din)
— ob predpostavki, da bo masa OD v letu 1974 znašala 29,726 milij. din bo znašal:	
— prispevek zavarovancev	3.412,5
— prispevek za nesreče pri delu in poklicno obolenje	237,8
— prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem	59,5
— prispevek za tekočo valorizacijo pokojnin	476,0
— povračilo republike in federacije	586,3
— drugi dohodki	5,0

Skupaj dohodki: 4.777,1

Skupaj izdatki: 4.679,8

Presežek dohodkov za obratna sredstva 97,3

Izhodišče finančnega programa v letu 1975

— Čisti prirast števila upokojencev bo okoli 4,1 %. Že dinamika prvega polletja 1974 kaže čisti prirastek 3,74 %. Praviloma pa se ta odstotek poveča v drugem polletju še za približno 0,3. Tudi demografske raziskave populacijskih letnikov aktivnih zavarovancev (popis 1971. leta) ob polnem upoštevanju mortalitete kažejo, da bi prirast v letu moral biti okoli 4,3 %. Vendar pa se to število zaradi raznih vzrokov zniža na približno 0,20 %, tako da je ocena povečanja za 4,1 % realna;

— upoštevajoč povečanje pokojnin s 1. 8. 1974 se predvideva, da bo potrebno tako povečane pokojnine s 1. 1. 1975 povečati še za 18,5 %. S takim povečanjem bi pokojnine v letu 1975 sledile porastu nominalnih osebnih dohodkov na zaposlenega v letu 1974 nasproti letu 1973;

— povračilo federacije za pokojnine oziroma za del pokojnin, priznanih in odmerjenih po ugodnejših pogojih, bo znašalo predvidoma 497,1 milij. din. Povračila republike bodo znašala v letu 1975 okoli 93 milijonov din;

— zavod SRS za gospodarsko planiranje še ni dal podatkov o predvideni rasti bruto osebnih dohodkov za leto 1975. Zato se na podlagi podatkov skupnosti o dinamiki rasti osebnih dohodkov ocenjuje letna masa OD na 36.860 milij. din, kar predstavlja za 24 % povečanje nasproti letu 1974;

— stopnja prispevkov za nesreče pri delu in poklicno bolezen in stopnje prispevkov za zavarovalno

dobo, ki se šteje s povečanjem, ostanejo nespremenjene;

— za leto 1974 uvedeni diferencirani prispevek za tekočo valorizacijo pokojnin se ukine. Ta izdatek se pokriva s prispevkom zavarovancev, kot redna obveznost;

— z ugotovljeno stopnjo prispevka zavarovancev 14,43 % se zagotavlja celotno pokrivanje tekočih obveznosti in dopolnjevanje rezerv obratnih sredstev za redno poslovanje skupnosti. Del stopnje, ki je namenjena temu dopolnjevanju znaša 0,83 %.

Varianta na prispevno stopnjo zavarovancev:

— sedaj veljavna stopnja prispevka zavarovancev ostane nespremenjena (11,48 %), razlika 2,95 % se krije z dopolnilnim prispevkom iz dohodka vseh zavarovancev za prispevek zavarovancev po enotni stopnji (2,95 %) od bruto osebnega dohodka oziroma zavarovalne osnove.

OCENA TEKOČIH OBVEZNOSTI ZA LETO 1975

	(v milij. din)
— denarne dajatve v letu 1974	3.874,9
— denarne dajatve za povečanje števila upokojencev za 4,1 %	158,9
— valorizacija za 18,5 % na višino zadnjih 5 mesecev 1974 (je enako 23,9 % na poprečje leta)	926,1
— denarne dajatve v letu 1975	4.959,9
— prispevki 15,98 % od denarnih dajatev	792,6
— rehabilitacija	142,0
— stroški izvajanja	99,5
Skupaj tekoče obveznosti:	5.994,0

OCENA SKUPNE OBVEZNOSTI ZA LETO 1975

	(v milij. din)	Indeks 1975/74
1 tekoče obveznosti	5.994,0	128,1
dopolnitev poslovne rezerve do višine 1/10 letnih izdatkov 599,4 — (197,8 + 97,3) =	304,3	
Skupaj obveznosti	6.298,3	134,6

OCENA DOHODKOV ZA LETO 1975

Ob upoštevanju predvidene mase bruto OD v letu 1975 36.860 milij. din bo znašal:

— prispevek za primer nesreče pri delu po stopnji 0,80	294,9
— prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem po poprečni stopnji 0,20 %	95,8
— povračilo federacije	492,7
— povračilo republike	89,5
— drugi dohodki	6,5
Skupaj:	979,4
Ostane za pokrivanje:	
— s prispevno stopnjo zavarovancev 14,43 %	5.318,9
Varianta:	
— s prispevno stopnjo zavarovancev 11,48 %	4.231,5
— z dopolnilnim prispevkom 2,95 %	1.087,4
Skupaj dohodki:	6.298,3

Skupnost zdravstvenega varstva in zavarovanja CELJE

Program zdravstvenega varstva za leto 1975

Izvelec iz programa regionalne skupnosti Celje za občino Mozirje

Delovni ljudje občine Mozirje so si zagotavljali svoje interese do zdravstvenega varstva in zavarovanja, solidarnostno združevali sredstva in usmerjali razvoj svojega zdravstvenega varstva v skladu s svojimi potrebami in možnostmi v okviru regionalne skupnosti Celje. Po določilih nove ustave in skladno s formiranjem novih komunalnih zdravstvenih skup-

nosti po posameznih občinah, bodo prihodnje leto delovni ljudje prvenstveno v teh okvirih zagotavljali svoje interese do zdravstvenega varstva in zavarovanja, vendar pa se še vedno solidarnostno povezovali in združevali sredstva v okviru regije; zato je ta izvelec aplikacija programa celotne skupnosti, ki je že v javni razpravi, na potrebe in možnosti v občini Mozirje.

Delovni ljudje porabniki in delovni ljudje izvajalci (zdravstveni delavci) bodo v neposredni in svojbodni menjavi dela ter preko vseh organov svoje skupnosti stremeli k realizaciji naslednjih programskih nalog:

1. V komunalni skupnosti si bodo delovni ljudje zagotovili vso zdravstveno varstvo in druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja, v obsegu, na način, pod pogoji in na nivoju, kot to zagotavljajo zakoniti predpisi, družbeni dogovori, samoupravni sporazumi in samoupravni akti skupnosti, in to za:

- 3.802 aktivnih zavarovancev
- 6.620 družinskih članov in upokojencev, kar je
- 10.422 delavsko zavarovanih oseb
- 3.574 kmečko zav. oseb, kar pomeni skupaj
- 13.996 zavarovanih oseb.

Pri tem omenjamo, da so v tako imenovanem delavskem zavarovanju zajeti delavci v združenem delu s svojimi družinskimi člani vred, po kraju kjer so združili svoje delo oziroma kjer delajo oziroma kjer je njihovo delovišče in migracijski procesi, ki so pri nas sorazmerno močni (sezonski delavci, delavci iz drugih republik, delavci, ki se dnevno vozijo na delo itd.), niso upoštevani.

2. Skupnost in njeni organi morajo:

a) zagotoviti hitrejšo realizacijo pravic delovnih ljudi do zdravstvenega varstva z boljšo organizacijo dela zdravstvenih organizacij ter večjo funkcionalno povezanostjo med osnovo, specialistično in bolnišnično dejavnostjo;

b) skrajševati čakalno dobo bolnikov za specialistične preglede, preglede zaradi ocene delazmožnosti in sprejem v bolnišnice in zdravilišča;

c) povečati skrb za ureditev ožjega in širšega človekovega okolja;

č) spremljati vse vrste nezgod, zlasti prometne, jih evaluirati ter okrepiti travmatološko, urgentno in reševalno službo;

d) spremljati po dispanzerski metodi kardiovaskularna obolenja in zajeti s sistematičnimi pregledi ogroženo populacijo in pristopiti k preventivnim ukrepom, ki iz teh ugotovitev izvirajo;

e) povečati obseg dela in strokovnost patronažne službe in nege bolnika na domu;

f) zaježiti naraščanje števila delovnih invalidov in povečati skrb za utrjevanje zdravja;

g) povečati kapacitete psihiatrične službe ter jo kadrovsko usposobiti za delo po dispanzerski metodi;

h) izboljšati zobozdravstveno varstvo otrok in mladine z namestitvijo novih zobozdravstvenih delavcev, nabavo ustrezne opreme ter ureditvijo ustreznih delovnih prostorov;

i) zaposliti v zdravstvenem varstvu otrok, žena in mladine več zdravstvenih delavcev in povečati obseg njihovega dela, zlasti izven središč in na področju načrtovanja družine;

j) povečati možnosti in ukrepe za zgodnje odkrivanje rakavih bolnikov, diabetesa in kroničnega bronhitisa;

k) povečati dejavnost dispanzerjev in enot za medicino dela, tako da se bo dvignila služba varstva pri delu na višji nivo;

l) izboljšati zdravstveno varstvo v vzgojno-varstvenih ustanovah in šolah ter skrbeti za stalno cepljenje otrok proti nalezljivim boleznim;

m) skrbeti, da bodo vsi prebivalci deležni čim bolj enakomernega in enakovrednega zdravstvenega varstva, da bodo čakalne dobe zmanjšane na minimum in da bo postalo zdravstveno varstvo še kvalitetnejše.

3. Po elementih in predvidevanjih organov družbenega planiranja, ki so znani do sestave tega programa, se bo skupna poraba na tem področju v letu 1975 v komunalni in regijski skupnosti gibala, po virih zbiranja, takole:

Občina:

	Ocena za 1974	Plan za 1975	Indeks
Prispevki zavarovancev (delavci v združenem delu, pri zasebnikih in samostojni poklici)			
— iz osebnega dohodka	10.346	13.043	126,0
— iz dohodka	3.446	4.351	126,2
Skupaj	13.792	17.394	126,1
Prispevki upokojencev	3.529	4.323	122,5
Prispevki kmetov (odstotek od KD in pavšal)	1.755	2.106	120,0
Prispevki za vajence in drugi prispevki	307	358	116,6
Skupaj prispevki	19.383	24.181	124,7
Dohodki od DPS v financiranju zdravstvenega varstva	186	140	75,3
Konvencije in drugi dohodki	253	204	63,2
Skupaj bruto skupna poraba	19.822	24.525	123,7
Izločitve:			
v rezervni sklad	467	506	108,3
za razvoj zdravstvene službe na območju regije	969	1.214	125,2
druge izločitve za prevzete obveznosti od DPS	576	720	125,0
Neto skupna poraba	17.810	22.085	124,0

Regija

Prispevki od OD	270.348	341.851	126,5
Prispevki iz dohodka organizacij	91.621	115.977	126,5
Prispevki upokojencev	47.700	58.432	122,5
Prispevki kmetov	15.000	17.997	119,5
Ostali prispevki	4.975	5.894	118,5
Ostali dohodki	7.977	6.291	87,9
Skupaj bruto skupna poraba	437.621	546.442	124,9
Izločitve:			
v rezervni sklad	10.328	11.181	108,3
za razvoj zdravstvene službe na območju regije	21.399	26.832	125,3
druge izločitve za prevzete obveznosti od DPS	15.114	18.892	125,0
Neto skupna poraba	390.780	489.537	125,3

4. O solidarnostnem formiranju sredstev za skupno porabo in najnujnejših investicijah v letu 1975 v okviru regije se bodo komunalne skupnosti, ki so združene v regijski zdravstveni skupnosti, samoupravno sporazumele oziroma družbeno dogovorile.

5. Pripomba: Pri predvidevanjih ni upoštevana valorizacije osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev za leto 1975 in druge zahteve iz sindikalne liste ter zvišanje odstotka nadomestil ob boleznih.

Skupnost zdravstvenega varstva in zavarovanja Celje

srečanja mladih

Komisija za informiranje
pri OK ZSMS Mozirje

IX. kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije

V dneh od 21. 11. do 23. 11. 1974 se je v Beogradu v veliki dvorani doma sindikatov odvijal IX. kongres ZSMJ. Kongres je otvoril Vladimir MAKSIMOVIC, predsednik Zvezne konference ZMJ. Po odpeti internacionali, ki jo je zapel pevski zbor »Ivo Lola Ribar« je tov. MAKSIMOVIC dejal: »Dovolite mi najprej, da v naši sredini pozdravim našega najdražjega gosta, tovariša TITA. Vaše prisostvovanje našemu kongresu tov. Tito je velika obveza za vse delegate, da kar največ doprinesejo k uspešnemu delu kongresa in da se bodo sklepi IX. kongresa ZSMJ tudi v praksi kar najuspešneje uresničevali.« Zatem je Vladimir MAKSIMOVIC pozdravil vse delegate kongresa in goste, med njimi: Petra STAMBOLICA, Kira GLIGOROVA, Staneta DOLANCA, Dušana PETROVIČA-Šaneta, Mika ŠPILJAKA, Veljka VLAHOVIČA, Džemala BJEDICA, Kosto NAĐA, Nikolo LJUBICICA in druge. Na koncu je pozdravil še preko 120 gostov, ki so predstavljali napredno mladino iz številnih držav sveta. Po izvolitvi delovnega predsedstva je besedo prevzel tov. Tito in začel z besedami:

Tovarišice, tovariši, mladinke, mladinci!

Pozdravljam vas, delegate devetega kongresa ZSMJ. Zelo sem srečen, da sem danes med vami mladimi, da lahko iz tega mesta zaželim kongresu uspešno delo. Izkoriščam prilžnost, da preko vas pošljem mladim cele Jugoslavije najtoplejše pozdrave.

Tov. TITO je zatem podal krajši zgodovinski oris mladinske organizacije od ustanovitve pa do danes. Še posebej pa si moramo mladi zapomniti njegove zadnje besede, ko je dejal: »Prepričan sem, da bo Zveza socialistične mladine Jugoslavije znala odgovoriti željam najširših množic naše mladine. Vaša enotna organizacija pa bo imela polno podporo Zveze komunistov.«

Drugi dan je kongres delal v petih komisijah. Komisije so bile razdeljene tako, da so bili zajeti vsi interesi mladine. Tako smo imeli komisije za organiziranost in statut, družbeno-ekonomske odnose, izobraževanje in kulturo, družbene aktivnosti in komisijo za mednarodno politiko.

Tretji, zadnji dan kongresa pa so bila podana poročila o delu komisij ter predlogi za spremembo statuta in resolucije o nadaljnjem delovanju ZSMJ. Osvojen je bil tudi predlog za enotno članarino, ki bo 1 dinar na mesec. Izvoljeno je bilo tudi 29-člansko predsedstvo ZSMJ. V predsedstvu so tudi trije Slovenci: Fanika LAPORNIK, Sandi RAVNIKAR in Vojko VENISNIK. Za predsednika Zvezne konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije je bil izvoljen Azem VLASI. Liljana PEŠIĆ, študentka titograjske pravne fakultete pa je prebrala pozdravno pismo tov. TITU. Po krajšem govoru novega predsednika je bil kongres zaključen. Iz dvorane doma sindikatov smo odšli z velikim zadovoljstvom trdno prepričani, da bomo kongresne dokumente uspešno prenesli v prakso. Na veliki ploščadi pred kongresno dvorano pa smo se še enkrat poslovlili s pesmijo in kolom.

Ivan BERLOŽNIK

Obvestilo skupščine občine Mozirje

Obveščamo vse občane, da je Skupščina občine Mozirje na 4. seji zбора združenega dela, zбора krajevnih skupnosti, družbenopolitičnega zбора dne 21. novembra 1974 sprejela ODLOK O RAZPOREDITVI DELOVNEGA ČASA IN SPREJEMANJU STRANK PRI ORGANIH OBČINE MOZIRJE.

Delovni čas v občinskih, upravnih in drugih organih in službah bo trajal:

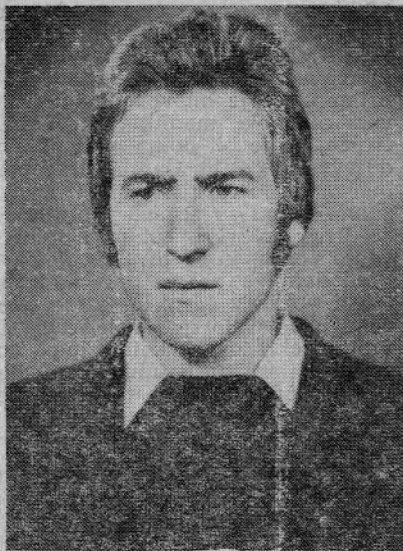
— v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 6. do 14. ure;
— v sredo od 6. do 16. ure.

Občinski organi so dolžni sprejemati neavbljene stranke:

— v ponedeljek od 6. do 14. ure in
— ob sredah od 6. do 16. ure.

DELEGATI IX. KONGRESA ZSMS

IX. kongresa ZSMS se je udeležila tudi 5-članska delegacija iz naše občine. V delegaciji so bili: ROBNIK Marjeta, HANŽEKOVIC Alojz in LENAR Avgust, ki so bili delegati ter HRIBERNIK Ivica in BERLOŽNIK Ivan kot gosta. Delegati kongresa so na zadnjem plenarnem zasedanju izvolili RK ZSMS.

Alojz Hanžekovič, delegat IX. kongresa ZSMS

Za člana RK ZSMS je bila izvoljena tudi ROBNIK Marjeta. Na prvi seji RK ZSMS, ki je bila takoj po končanem plenarnem zasedanju, so člani RK izvolili predsedstvo, sekretariat RK ZSMS ter posebej predsednika in sekretarja RK ZSMS.

Za predsednika je bil izvoljen Ljubo JASNIĆ, dosedanji predsednik ZMS, za sekretarja pa Zdenko MALI, ki je tudi do sedaj opravljal dolžnost sekretarja RK ZMS.

O vtiših iz kongresa sem se pogovarjal z Alojzom HANŽEKOVICEM, ki je drugi dan kongresa delal v komisiji za krajevne skupnosti, kjer je imel tudi referat o problemih mladine v naši občini. Dejal je, da je bilo to zanj enkratno doživetje. Ugotovil je, da se s podobnimi problemi, kot jih imamo mi, ukvarjajo tudi v ostalih občinah. Z organizacijo kongresa je bil zelo zadovoljen. Še posebej mu je bilo všeč to, da so bili vsi delegati zelo odločni, kritični in samokritični ter da smo končno sprejeli enotno organizacijo ZSMS, ki bo lahko v bodoče hitreje uresničevala zahteve mladih.

Ivan Berložnik

NOVOSTI Z ZAKONOM O TEMELJNI VARNOSTI V CESTNEM PROMETU

(Nadaljevanje s 4. strani)

zišča, na ovinku z nezadostno preglednostjo, v bližini vrha klanca, ali vožnja motornega vozila ne da bi imel voznik pri sebi vozniško dovoljenje. Za te kršitve bo sodnik za prekrške storilcu lahko izrekel denarno kazen od 100 do 500 dinarjev, ali tudi zapor v trajanju do 30 dni. Če pa bo s kršitvijo povzročena neposredna nevarnost ali prometna nezgoda, pa se bo smelo izreči v teh primerih tudi varstveni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja za čas od 30 dni do šestih mesecev.

Po novem zakonu lahko miličnik takoj na mestu začasno odvzame vozniško dovoljenje kar za 13 prekrškov. Doselej je imel pravico odvzema vozniškega dovoljenja le ob primeru, če je bil voznik pod vplivom alkohola, mamil, če je bil u-trujen, če je bil bolan ali v takem duševnem stanju, da ni bil sposoben za varno vožnjo z motornim vozilom. Temu so se sedaj pridružili še drugi prekrški, kot npr. prehitivanje vozila, ki se je ustavilo pred prehodom za pešce, povečanje hitrosti vozila v času, ko ga prehitiva drugo vozilo ipd. Poleg tega je vrsta prekrškov, za katere je po dosedanjih predpisih miličnik lahko izrekel denarno kazen takoj na me-

stu, prešla v kategorijo prekrškov, ko je zoper kršitelja treba predlagati uvedbo postopka o prekršku pri sodniku za prekrške.

Treba je opozoriti tudi na pomembno novost, ki jo prinaša zvezni zakon. Z njim so določeni novi ukrepi zoper voznike, ki pogosto povzročajo težje kršitve, s pošiljanjem na preverjanje znanja predpisov o prometni varnosti ali potrebni spretnosti za vožnjo motornega vozila. Take voznike motornih vozil lahko napoti pristojni organ za notranje zadeve na preverjanje znanja predpisov o prometni varnosti ali potrebne spretnosti za vožnjo motornega vozila. Če voznik preizkusa ne opravi zadovoljivo, mu pristojni organ začasno vzame vozniško dovoljenje, voznika pa po določenem času pokliče na ponoven preizkus.

To je vsekakor ukrep, o katerem naj nedisciplinirani vozniki dobro razmislijo.

Zakon tudi določa za organizacije združenega dela, ki uporabljajo v cestnem prometu motorna vozila, za kršitve predpisov prometne varnosti, tudi poostrene kazenske sankcije tako, da je mogoče v najhujših primerih izreči delovni organizaciji kazen, ki ni manjša od 300 dinarjev,

in jo lahko pristojni organ odmeri v višino do 30.000 dinarjev.

Odgovornim osebam v organizaciji združenega dela pa se v takih primerih lahko izreče denarna kazen od 200 do 1.000 dinarjev.

Zakon o temeljni varnosti v cestnem prometu ureja samo temeljne pogoje za voznike motornih vozil. V republiško obravnavo sodi vse, kar se nanaša na voznike kmetijskih traktorjev, delovnih strojev, koles z motorji in drugimi vozili na motorni pogon, pa tudi na voznike vseh drugih vozil (vprežna vozila, kolesa itd.). V republiškem zakonu o varnosti cestnega prometa bo treba takoj določiti, kaj bo moral znati na primer voznik kmetijskega traktorja, kje bo opravljal vozniški izpit, kakšna naj bo registracija vozil in podobno.

Federacija bo enotno uredila vprašanje registracije motornih vozil in njihovih priklopnih vozil ter vprašanje naprav in opreme na teh vozilih. V ta namen bodo izdani podzakonski predpisi, in sicer: pravilnik o registraciji motornih in priklopnih vozil in pravilnik o napravah in opremi vozila v cestnem prometu.

Komisija za preventivo in vzgojo v cestnem prometu IS SO Mozirje

Razstava vojaške opreme

Komisija za vključevanje mladine v vojaške šole pri občinskem odboru ZRVS in občinska konferenca ZSMS v Mozirju sta dne 10. in 11. novembra priredili razstavo vojaške opreme in opreme enot civilne zaščite.

Poleg opreme in oborožitve pehotnih vojaških enot in enot CZ so

si obiskovalci lahko ogledali tudi opremo strelskih družin, gasilskih enot in sredstva zvez radio kluba Mozirje. Na panojih so bili poleg uspešnih posnetkov z vojaških vaj enot JLA in enot teritorialne obrambe tudi pismeni prispevki učencev osnovnih šol s tematiko: »STARŠI V NOB«.

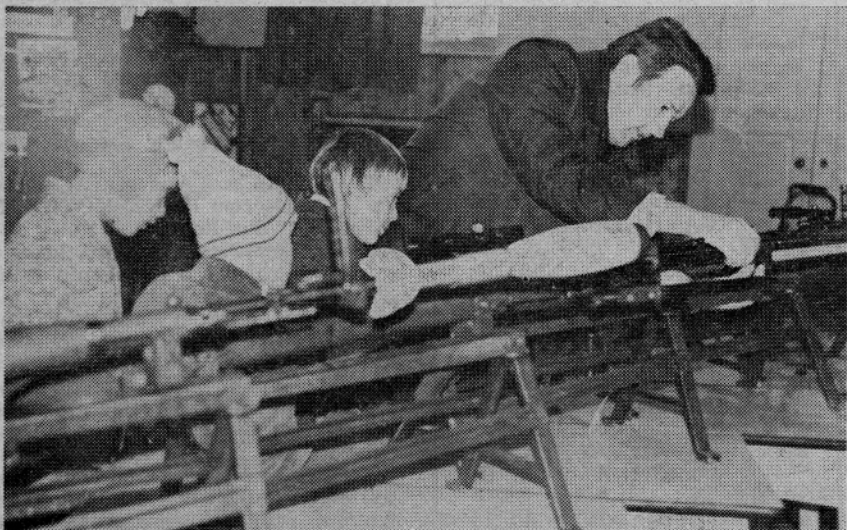
V času razstave so v kinodvorani prikazovali kratke filme iz vojaškega življenja. Filmi so bili namenjeni predvsem učencem višjih razredov osemletk, ker se prav ti odločajo o nadaljnjem šolanju.

Razstavo je obiskalo preko 1000 občanov. Najdlje so se zadrževali pri razstavljenem orožju in aparaturnah domačega radiokluba, kjer so bili priča mnogim vzpostavljenim zvezam po naši domovini.

Obiskovalci so bili nad razstavo navdušeni in si tudi v prihodnje želijo podobnih prireditev.

Organizatorja se zahvalujeta vsem, ki so jima pomagali pripraviti razstavo, še posebej pa se zahvaljujeta celjski garniziji za dano pomoč.

F. Slapnik

Vojaški starešina razkazuje orožje tudi najmlajšim obiskovalcem

IZOBRAŽEVANJE PRI DELAVSKI UNIVERZI MOZIRJE

Skrb za kadre se zrcali v kadrovske politiki tudi v tem, kako je poskrbljeno za organizirano in učinkovito izobraževanje in usposabljanje vseh zaposlenih v OZD — TOZD. Nekaj seminarjev, tečajev in pouče-

Vsekakor takšna opredelitev zahteva ustrezno samoupravno organiziranost izobraževanja in še posebej v odnosu do OZD — TOZD, ki same ne zmorejo organizirati lastne izobraževalne službe oziroma izobraževanja.

6. gospodinjski tečaj s kuhanjem in zdravstveno vzgojo.

To so redne izobraževalne oblike, ki potekajo vse šolsko leto, obiskujejo pa jih slušatelji iz vseh delovnih organizacij naše občine. Predvsem so to ljudje iz neposredne proizvodnje, ki si želijo pridobiti določeno izobrazbo. Po predhodnih prijavah bi bilo še več udeležencev izobraževanja, če bi imele nekatere delovne organizacije posluh za izobraževanje svojih delavcev in če bi jim omogočile obiskovanje predavanj.

S tem je dan velik poudarek izobraževanju in izpopolnjevanju delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. To zlasti pomeni, da:

— mora vsaka TOZD delavcem zagotoviti to pravico, ki jim jo že zakon priznava in kar je hkrati dolžnost delavcev v TOZD,

— je to dolžnost mogoče izpolniti s primerno organizacijo izobraževalnega procesa.

Pri delavski univerzi so pripravljene naslednje izobraževalne oblike, s katerimi bomo pričeli v decembru ali januarju:

- politična šola,
- seminar za novospregjete člane ZK,
- seminarji za samoupravljalce v OZD,
- seminarji za delegate OZD, KS, SIS,
- obrambna vzgoja nerazporejenega prebivalstva,
- nadaljevalni tečaj nemškega jezika,
- krojno-šiviljski tečaj.

Slušateljicam, ki redno obiskujejo predavanja, tudi stenografija ne dela težav

vanj še ne pomeni, da je izobraževanje organizirano. Take izobraževalne akcije najdemo v vsaki OZD — TOZD.

V organiziranem in načrtnem izobraževanju govorimo tedaj, če so v OZD — TOZD uresničili splošno znane zahteve, ki veljajo za vsako organizacijo, ne glede na število delavcev, vrsto proizvodnje in delo, ki ga zaposleni opravljajo.

Praviloma se izobraževanje zaposlenih izvaja v OZD — TOZD in zunaj njih. To pomeni, da prepusti OZD — TOZD tiste izobraževalne akcije, ki jih sama zaradi različnih vzrokov ne more izvesti, drugim izobraževalnim organizacijam, to je šolam, delavski univerzi in drugim organizacijam za izobraževanje odraslih. Izobraževanje v OZD — TOZD in zunaj njih predstavljajo celoto, kateri se nobena OZD — TOZD ne more odreči.

Ob tem se zastavlja vprašanje ali zmore vsaka OZD — TOZD zaradi kadrovske in drugih razlogov imeti svojo izobraževalno službo oziroma center.

Praviloma mora v vsaki organizaciji biti določena oseba, ki neposredno ali posredno vodi izobraževanje.

Bržkone pa je smotrno oziroma racionalno, če se zlasti manjše OZD — TOZD dogovorijo za organizacijo izobraževanja, ki lahko zadovoljuje izobraževalne potrebe in interese delavcev večjega števila organizacij — po vsej verjetnosti na območju ene občine in da to vlogo prevzema po zakonsko in družbeno opredeljenih nalogah — delavska univerza.

Pri Delavski univerzi Mozirje trenutno tečejo naslednje izobraževalne oblike:

1. osnovna šola za odrasle (7., 8. razred),
2. ekonomska šola (1. letnik),
3. administrativna šola (1. letnik),
4. poklicna šoferska šola,
5. začetni tečaj nemškega jezika (2 skupini),

Obvestilo

VSEM ŽIVINOREJCEM OBČINE MOZIRJE O OBVEZNI 3. SPLOŠNI TUBERKULINIZACIJI GOVEJE ŽIVINE

V Sloveniji že prek 35 let organizirano zatiramo govejo tuberkulozo. Rezultat takega načrtnega dela je zmanjšanje števila tuberkuloznih govedi od nekdanjih 5 % pod 0,5 % danes. S ponovnimi pregledi in izločanjem tuberkuloznih živali iz nadaljnje reje načrtujemo dokončno izkorenitev te bolezni goveje živine v Sloveniji, torej to, kar so nekatere evropske države dosegle že pred leti.

Občinska veterinarska služba je na podlagi republiške Odredbe o preventivnih ukrepih proti določenim živalskim kužnim boleznim (Uradni list SRS, št. 54-428/72), dolžna opraviti v letih 1973 in 1974, tretjo splošno tuberkulinizacijo, (razpoznavno cepljenje) vse, nad tri mesece stare goveje živine na območju občine Mozirje.

Akcija je v zamudi, saj je doslej pregledano za tuberkulozo le nekaj nad 10 % govedi. Zato nam preti nevarnost, da živinorejci, katerih živina ni pregledana in prosta tuberkuloze, ne bi mogli prodajati mleka na redni odkup.

Veterinarska postaja Mozirje bo, ob pomoči ZKZ Mozirje, opravila v prihodnjih mesecih masovni pregled goveje živine po hlevih. Stroške za prvi pregled plačajo živinorejci v znesku 20 din po glavi goveda. Stroški sanacije okuženih in okužbe sumljivih gospodarstev, s ponovnimi pregledi živine na tuberkulozo, gredo v breme sredstev sklada za zatiranje živalskih kužnih boleznih.

Živinorejce prosimo, da v svojem in splošnem interesu pomagajo pri izvedbi obvezne akcije, ki je namenjena zatiranju tuberkuloze — tj. bolezni, ki je skupna ljudem in živalim.

Oddelek za gospodarstvo in finance
Skupščine občine Mozirje

ONESNAŽENOST NAŠIH VODA

DEŽURNE SLUŽBE V OBCINI

ZDRAVNIK:

Od 9. 12. 1974 od 7. ure do 16. 12. 1974 do 7. ure — dr. Emil ŠPRAJC
Od 16. 12. 1974 od 7. ure do 23. 12. 1974 do 7. ure — dr. Franc URLEP
Od 23. 12. 1974 od 7. ure do 30. 12. 1974 do 7. ure — dr. Ivan BUT
Od 30. 12. 1974 od 7. ure do 6. 1. 1975 do 7. ure — dr. Frane ŠIRKO
Od 6. 1. 1975 od 7. ure do 13. 1. 1975 do 7. ure — dr. Emil ŠPRAJC

ŽIVINOZDRAVNIK:

29., 30. 11. in 1. 12. 1974 — dr. vet. Franc LOGAR, telefon 840625, Logarska dolina
8. 12. 1974 — dipl. vet. Drago LUKAN, telefon 840201, Gornji grad
15. 12. 1974 — mag. vet. Jože MERMAL, telefon 840044, Ljubno
22. 12. 1974 — dipl. vet. Anton RESNIK, tel. 830978, Mozirje
29. 12. 1974 — dr. vet. Franc LOGAR, telefon 840625, Logarska dolina
1. in 5. jan. 1975 — dipl. vet. Drago LUKAN, telefon 840201, Gornji grad

V intenzivnem industrijskem napredku dvajsetega stoletja po svetu in tudi pri nas se pojavlja kot nujno zlo onesnaženost zraka in voda. To onesnaženje povzroča industrijskim deželam velike težave pri preskrbi s pitno vodo. V zadnjih letih odvajajo državni proračuni znatna sredstva za raziskave, projekte in gradnjo čistilnih naprav pri tovarnah, ki onesnažujejo vodo ali zrak oziroma uporabljajo vodo kot tehnološki medij.

Pri SO Mozirje je bila že lansko leto formirana komisija za varstvo okolja z namenom, da pozitivno vpliva na zaščito okolja na našem področju.

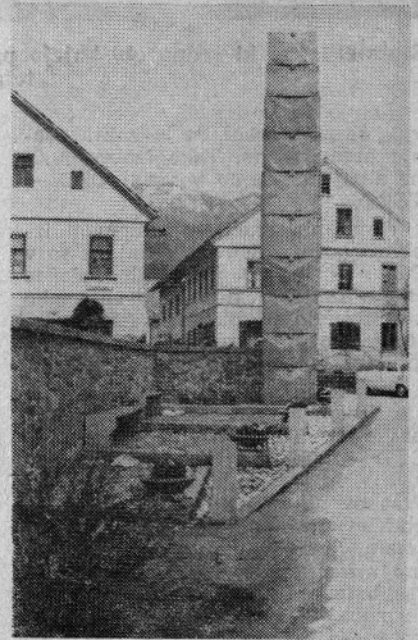
Problem onesnaženja postaja torej tudi na našem področju aktualen in v nekaterih primerih celo pereč.

Močan razmah stanovanjske izgradnje ima za posledico potrebo po kanalizacijah v strnjениh naseljih. Ponikalnice, ki so grajene ob novih objektih, niso več funkcionalne, kajti celotni stanovanjski kompleksi so že zasičeni s fekalijami in odpadnimi substancami gospodinjstev (pralni praški). Zajemanje pitne talne vode v takšnih področjih je torej onemogočeno, istočasno pa se pojavlja problem onesnaženja talne vode ob visokih vodostajih rek.

Drug izvor odpadkov, ki kvarijo okolje, je raznovrstna embalaža, ki posebno v naseljih z neorganiziranim odvozom smeti obdaja bregove rek in potokov. Akcije čiščenja posameznih področij, ki jih organizirajo šole, so sicer pohvalne, vendar s takšnim načinom nikakor ne bomo uspeli zagotoviti čistih dolin Drete in Savinje. V vseh prebivalcih mora prevladati zavest in želja, ohraniti naravo takšno kot je, oziroma jo polepšati, nikakor pa ne spreminjati vodnih strug v transportne poti in odlagališča vsega tistega, kar nam očitno kvari estetski videz našega stanovanja oziroma dvorišča. Nikakor pa ne smemo dovoliti, da bodo naša stancovanja čiste in prijetne oaze sredi zapuščene in onesnažene okolice. Ob vedno večjem obisku turistov na področje obeh dolin moramo poskrbeti za njihovo dobro počutje, obenem pa jih seznaniti z vzdrževanjem reda na začasnih kampirnih prostorih. Krajevne skupnosti naj bi po svojih možnostih uredile enostavne prostore za nedeljske piknike motoriziranih turistov. Prostori naj bi bili opremljeni vsaj s kantami za smeti. Na drugih mestih pa naj bi bilo prepovedano kampiranje.

Z občinskim odlokom o urbanističnem redu in planiranju je določeno, da se v perspektivi razvija industrija samo v Nazarjah, ostali kraji obeh dolin pa naj služijo le razvoju turizma in kmetijstva. To je preventivni ukrep, ki naj onemogoči kakršnekoli industrijske odpadke v tokova Savinje in Drete od sotočja v Nazarjah naprej in pa onesnaženje zraka z dimnimi plini.

V Nazarjah, kjer je skocentrirana celotna lesnopredelovalna industrija občine, so dani vsi pogoji za nadaljnjo predelavo lesa. Intenziven razvoj podjetja v zadnjih letih daje garancijo, da bodo v prihodnosti zgrajene nove kapacitete za finalizacijo lesne surovine. Ker pa je znano, da se v finalni predelavi lesa močno vključujejo kot vzporedna komponenta tudi proizvodi kemične industrije, bo nujno pri projektiranju tehnoloških postopkov upoštevati tudi ta faktor ter poskrbeti za maksimalno nevtralizacijo odpadnih kemičnih snovi, ki bi lahko kvarno vplivale na favno Drete in Savinje. (Nadaljevanje prihodnjic)

Rečica ob Savinji je tudi v območju onesnaženega zraka, sam kraj pa je lep

Izvor največje onesnaženosti zraka in voda je industrijski center

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SO in delovne organizacije občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Hubert HERCEK — Uredništvo in uprava: Mozirje 175, tel. Mozirje 83040 in 83030 — Ziro račun pri SDK eksp. Mozirje št. 5076-637-56 — Savinjske novice glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do petindvajsetega v mesecu — Tisk in kilšeji: AERO, kemična in grafična industrija Celje

Po mnenju IS SRS — Sekretariata za informacije (št. 421-1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka od prometa proizvodov.